

Tukea uusille urille Euroopan globalisaatiorahaston avulla

Selvitys ICT-alalta irtisanottujen
henkilöiden urapoluista

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja
Työ ja yrittäjyys
38/2014

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

TOMMI ÅLANDER – KEIMO SILLANPÄÄ – SUSANNA NEVALAINEN

Tukea uusille urille Euroopan globalisaatiorahaston avulla

Selvitys ICT-alalta irtisanottujen
henkilöiden urapoluista

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja

Työ ja yrittäjyys

38/2014

Tekijät Författare Authors Tommi Ålander, Keimo Sillanpää, Susanna Nevalainen	Julkaisu-aika Publiceringstid Date Lokakuu 2014
	Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy
	Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Tukea uusille urille Euroopan globalisaattorahaston avulla – Selvitys ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden urapoluista	
Tiivistelmä Referat Abstract Euroopan globalisaattorahaston (EGR) tarkoituksena on tukea työttömiksi jääneitä työntekijöitä alueilla ja toimialoilla, jotka kärsivät talouden globaalistumisesta tai maailmanlaajuisesta rahoitus- ja talouskriisistä. Rahastosta myönnetään tukea rakenteellisten muutosten välittömänä seurauksena työttömiksi jääneiden työntekijöiden integroimiseksi takaisin työelämään. Suomi on hakenut kahdesti tukea Euroopan globalisaattorahastolta ICT-alan irtisanomisten johdosta. Ensimmäisellä kerralla tukea haettiin Nokiaa irtisanottujen henkilöiden ja toisella kerralla Nokiaa ja Nokiaan kytköksissä olleista yrityksistä irtisanottujen henkilöiden palvelemiseen TE-toimistoissa. Tämän selvityksen tavoitteena oli saada tietoa Euroopan globalisaattorahaston hankkeiden kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden työttömyyttä seuranneista urapoluista ja niiden mahdollisista eroavuuksista. Selvityskysymykset sisälsivät lisäksi TE-palveluihin osallistumisen merkityksen tarkastelun. EGR-kohderyhmää tarkasteltiin myös suhteessa muihin ICT-alalta irtisanottuihin muutamien kysymysten osalta. Selvitys toteutettiin monimenetelmänäkökulman mukaisesti. Selvitysaineisto koostui rekisteriaineistoista sekä tutkijoiden itse keräämästä aineistosta. Selvityksen pääaineiston muodosti EGR-kohderyhmälle toteutettu kysely. Tätä aineistoa tukevaa tietoa saatiin työ- ja elinkeinotoimiston asiakaspalvelun tietojärjestelmästä (URA) tuotetusta rekisteriaineistosta. Nämä aineistot yhdessä antoivat mahdollisuuden selvityskohteen kattavaan tarkasteluun. Työttömäksi ilmoittautuneista selvityksen kohderyhmäläisistä vajaa kolmasosa on työllistynyt suoraan. Loput ovat edenneet työttömyyden alkamisen jälkeen erilaisten palveluiden, erityisesti työvoimakoulutuksen, opiskelun ja valmennuksen kautta. Opiskelu ja työvoimakoulutus ovatkin parantaneet selvästi työllistymistä. Noin vuoden kuluttua irtisanomisesta/irtisanoutumisesta selvityksen kohderyhmästä noin 2/3 kohdalla työttömyys on jo päättynyt. Uudelleentyöllistymisessä on nähtävissä mm. ammattiryhmäkohtaisia eroja. Parhaiten avoimille työmarkkinoille ovat työllistyneet tietotekniikkainsinöörit ja ohjelmistosuunnittelijat tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet. Heikointa työllistyminen on selvityksessä käsitellyssä olleista ammattiryhmistä tuotantotyöntekijöiden joukossa. ICT-alalta irtisanotut/irtisanoutuneet EGR-kohderyhmäläiset vaihtavat merkittävässä määrin alaa. Vain vajaa puolet on työllistynyt edelleen samalle toimialalle. Lisäksi voidaan sanoa, että melko suuri osa on vaihtanut uuteen ammattiin irtisanomistilanteen ja työttömyyden jälkeen. Tuotantotyöntekijöiden joukosta on suuntauduttu selvästi eniten uusiin ammatteihin. Työ- ja elinkeinoministeriön yhteyshenkilö: Työllisyys- ja yrittäjyysosasto/Antto Korhonen, puh. 050 396 0151	
Asiasanat Nyckelord Key words Euroopan globalisaattorahasto (EGR), ICT-ala, irtisanominen/irtisanoutuminen, urapolut, TE-palvelut	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554	Verkkopainettu julkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-227-879-1	ISBN 978-952-227-880-7
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 72	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
	Hinta Pris Price 18 €
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Edita Publishing Oy / Ab / Ltd

Esipuhe

Nokia-klusterin muutosten myötä koko suomalainen ICT-ala on ollut viime vuodet merkittävässä rakennemuutoksessa. ICT-alalta on vähennetty tuhansia ihmisiä, mutta irtisanomiset ovat muista joukkoirtisanomisista poiketen kohdistuneet varsin heterogeeniseen joukkoon työntekijöitä, johon kuuluu myös paljon korkeasti koulutettuja henkilöitä. Tämän ryhmän työllistymistä ei ole aiemmin systemaattisesti selvitetty.

Samaan aikaan on Euroopan globalisaatiorahaston tuella edistetty tuhansien entisten Nokian ja sen alihankkijoiden työntekijöiden työllistymistä ja yrittäjyyttä. Globalisaatiorahaston tuen ympärille muodostuneet hankkeet ovat luoneet konkreettisen kohderyhmän ja ovat siten mahdollistaneet pureutumisen ICT-alan tilanteeseen lähemmin. Tämä selvitys on rakentunut näiden kahden teeman ympärille: miten ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden urapolut ovat edenneet, ja miten EGR-tuki on tässä yhteydessä vaikuttanut?

Tulokset ovat työllistymisen näkökulmasta kohtuullisia, etenkin tämän hetkinen työllisyystilanne huomioiden. Kun työttömyyden alkamisesta on kulunut keskimäärin vuosi, on kahdella kolmasosalla irtisanotuista työttömyys tavalla tai toisella päättynyt. Selvityksen havainnot työllistymisestä tukevat myös aiempia käsityksiä taustamuuttujista: uudelleentyöllistymisen kannalta keskeistä on koulutus. Itse koulutuslalla ei ole väliä, oleellista on se, että ylipäänsä on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto. Samoin nuoret ja keski-ikäiset työllistyvät selvästi paremmin kuin heitä vanhemmat työnhakijat. Tämä ilmenee myös siten, että pitkä työkokemus ei edesauta työllistymistä vaan tilanne on peräti päinvastainen.

Viime vuosina on puhuttu paljon monimuotoistuvista työurista: enää vain harvoissa tapauksissa samassa ammatissa pysytään koko työuran ajan. Selvityksen havainnot tukevat tätä näkemystä. Uudestaan työllistyneistä melko tarkkaan puolet on vaihtanut uuteen ammattiin, erityisen suosittua tämä on ollut vähemmän koulutettujen tuotantotyöntekijöiden keskuudessa. Alueellisen liikkuvuuden näkökulmasta tulokset antavat sen sijaan aihetta pohtia nykyistä tehokkaampia vaikutuskeinoja: vain 6 prosenttia kohderyhmästä on muuttanut toiselle paikkakunnalle työn johdosta.

Euroopan globalisaatiorahaston tuen vaikuttavuuden näkökulmasta tulokset ovat kannustavia. Kohderyhmän saama ohjaus ja neuvonta ovat selvästi nopeuttaneet uudelleen työllistymistä ja opiskelujen aloittamista. Samoin kohderyhmän työllisyystilanne selvityksen tekohetkellä oli selvästi parempi kuin ICT-alalta irtisanottujen keskuudessa keskimäärin.

Selvityksen ICT-alalta irtisanottujen urapoluista ovat tehneet Tommi Ålander, Keimo Sillanpää ja Susanna Nevalainen TK-Evalista. Selvityksen ohjausryhmään ovat kuuluneet Outi Viljamaa TEM (pj), pääekonomisti Eugen Koev (Akava),

ekonomisti Heikki Taulu (Akava), työmarkkinaneuvos Matti Sihto TEM ja ylitarkastaja Antto Korhonen TEM.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää selvityksen tekijöitä ansiokkaasta työstä.

Kiitokset myös kaikille ohjausryhmän jäsenille ideoinnista, kommentoinnista ja asiantuntemuksesta.

Helsingissä, 9.10.2014

TUIJA OIVO

Ylijohtaja

Työ- ja elinkeinoministeriö

Sisältö

Esipuhe.....	5
Yhteenveto.....	9
1 Johdanto.....	15
1.1 Tausta.....	15
2 Selvitystehtävä ja selvityksen tietopohja.....	16
2.1 Selvityksen tavoite.....	16
2.2 Selvitystä ohjaava ajattelutapa.....	16
2.3 Selvityksen tietopohja.....	18
3 Selvityksen tulokset.....	20
3.1 Työttömyys ja urapolut.....	20
3.1.1 Työttömyys ja sen päättymisen.....	20
3.1.2 Työttömyyden alkamisen jälkeisiä urapolkuja.....	24
3.1.3 Urapolkujen eroavuuksia taustamuuttujien suhteen.....	28
3.1.4 Johtopäätökset ja suositukset.....	35
3.2 Uudelleen työllistymisen ja opiskelun suuntautuminen.....	38
3.2.1 Työllistyminen toimialojen näkökulmasta.....	38
3.2.2 Työllistyminen organisaatioiden ja ajan näkökulmasta.....	40
3.2.3 Työllistyminen ammattien ja osaamisen näkökulmasta.....	42
3.2.4 Kohderyhmä opiskelemisen näkökulmasta.....	47
3.2.5 Johtopäätökset ja suositukset.....	50
3.3 Osallistuminen palveluihin (erityisesti TE-palveluihin) ja sen merkitys.....	52
3.3.1 Palveluihin osallistuminen ja sen merkitys.....	52
3.3.2 Johtopäätökset ja suositukset.....	57
3.4 EGR-kohderyhmä suhteessa muihin ICT-alalta irtisanottuihin....	58
3.4.1 Vertaileva tarkastelu.....	58
3.4.2 Johtopäätökset.....	65
Lähteet.....	66
Liite Taustatietoja selvityksen kyselyn kohderyhmästä.....	67

Yhteenvedo

Tähän yhteenvedoon on koottu ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden urapolkuja koskevan selvityksen havainnoista johdetut johtopäätökset ja kehittämissuositukset.

Selvityksen toteutti TK-Eval huhti-kesäkuussa 2014. Selvityksen tekijöinä olivat TK-Evalista erikoistutkijat Tommi Ålander ja Keimo Sillanpää sekä avustavissa tehtävissä tutkija Susanna Nevalainen.

Työttömyys ja urapolut

EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen/irtisanoutuneiden henkilöiden työttömyyden päättymistä oli mahdollista tarkastella selvityksessä siten, että pisimmän aikavälin tarkastelulle muodosti tilanne, jossa työttömyyden alkamisesta oli kulunut keskimäärin yksi vuosi. Tässä tilanteessa työttöminä olevien osuus on noin kolmasosa (n. 33 %) kohderyhmästä. Näin ollen 2/3 kohderyhmän kohdalla työttömyys on tuossa vaiheessa päättynyt tavalla tai toisella.

Em. vaiheessa noin puolet kohderyhmästä on työllistynyt avoimille työmarkkinoille, omaan yritykseen tai palkkatukityöhön. 42 prosenttia kohderyhmästä oli työssä (palkkatyössä) avoimilla työmarkkinoilla, vajaa 3 prosenttia toimi yrittäjänä ja palkkatukityössä puolestaan oli noin 2 prosenttia kohderyhmästä.

Suhteellisen mittava joukko kohderyhmäläisiä oli opiskelemassa tai työvoimakoulutuksessa, molemmissa noin 9 prosenttia. Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella oli noin 6 prosentille tässä vaiheessa väylä eteenpäin.

Selvityksessä toteutetun kyselyn avulla saatujen tietojen tarkastelu suhteessa rekisteritietoihin (URA) antoi mahdollisuuden tehdä havaintoja ja yleistysten tietojen vastaavuuksista ainakin tämän selvityksen kohdejoukon osalta. URA-tiedoissa ilmoitetuista "ei voimassa olevaa työllisyyskoodia" omaavista henkilöistä näyttäisi olevan noin 85–90 prosenttia työssä avoimilla työmarkkinoilla ja 10–15 prosenttia opiskelemassa tai muulla tavoin työvoiman ulkopuolella olevia.

Työttömyysetuudella opiskelu vaikuttaa olevan oleellinen väylä eteenpäin EGR-hankkeista ICT-alalta irtisanotuille/irtisanoutuneille. Työttömyysetuudella opiskellaan noin puolta useammin kuin muutoin omaehtoisesti.

Työttömyyden päättymistä ja sitä, miten nopeasti ICT-alalta irtisanotut/irtisanoutuneet ovat poistuneet työttömien työnhakijoiden joukosta, tulee tarkastella kohderyhmien ensimmäisten vaiheiden kautta. Tämä tarkoittaa sitä, että huomio kiinnitetään kohderyhmän ilmoittamiin ensimmäisiin tapahtumiin tai palveluihin heidän työmarkkina-asemassaan työttömyyden alkamisen jälkeen. Luonnollisesti aiemmin esitetyt noin vuoden tilannetta työttömyyden alkamisen jälkeen kuvaavat luekmat kertovat pysyvämmistä vaikutuksista tai tilanteesta suhteessa irtisanomistilanteeseen. Kuitenkin myös nämä seuraavat henkilöiden ensimmäisen vaiheen tiedot kuvaavat asiaa osuvasti.

Työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen seuraavassa vaiheessa noin neljäsosa on työllistynyt palkkatyöhön. Lisäksi noin kolme prosenttia on työllistynyt omaan yritykseen ja vajaa yksi prosentti on aloittanut palkkatukityössä. Näin ollen voidaan todeta, että hieman alle kolmasosa työttömäksi ilmoittautuneista menee ensimmäisessä vaiheessa eteenpäin työllistymisen kautta. Palkkatyöhön työllistyminen on vienyt tässä vaiheessa kohderyhmässä keskimäärin 4,5 kuukautta. Omaan yritykseen työllistyminen on puolestaan tapahtunut vielä tätäkin nopeammin vieden aikaa keskimäärin noin 2,5 kuukautta.

Kohderyhmästä vajaalla 16 prosentilla työttömyys on jatkunut yhtäjaksoisesti. Tämä tarkoittaa samalla sitä, että noin 84 prosenttia kohderyhmästä on edennyt työttömyyden alkamisen jälkeen johonkin seuraavaan vaiheeseen/työmarkkina-asemaan vähintäänkin väliaikaisesti.

Työllistymisen ohella suurimpina ensimmäisinä väylinä eteenpäin on ollut työvoimakoulutus (noin 20 %), opiskelu (noin 18 %) ja valmennus (noin 12 %). Merkillepantavaa on se, että opiskelu on päästy aloittamaan suhteellisen nopeasti työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen, eli noin 3-4 kuukautta työttömyyden alkamisesta.

Ensimmäisessä vaiheessa muuten kuin työllistymisen kautta edenneet muodostivat kohderyhmästä noin 2/3 (työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittuneista). Varsinkin tämän ryhmän jatkopolkua tarkasteltiin selvityksessä. Reilut puolet omaehtoisesti opiskelemaan lähteneistä ja vajaa puolet työttömyysetuudella omaehtoisesti opiskelemaan lähteneistä sekä työvoimakoulutukseen osallistuneista oli seuraavassa vaiheessa työllistynyt. Erityisesti opiskelun, mutta myös kouluttautumisen kautta, edetään siten melko hyvin uudestaan työelämään. Työvoimakoulutuksen käyneistä kuitenkin noin kolmasosa on jäänyt työttömäksi tässä seuraavassa vaiheessa. Erilaiset valmennukset puolestaan eivät näytä vievän kohderyhmää yhtä tehokkaasti työelämään, mutta ohjaavat kohtuullisessa määrin kohderyhmää työvoimakoulutuksiin.

Työllistymisessä on ammattiryhmittäisiä eroja. Avoimille työmarkkinoille ovat parhaiten työllistyneet tietotekniikkainsinöörin ja ohjelmistosuunnittelijan tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet. Heikointa työllistyminen on selvityksessä käsitellyssä olleista ammattiryhmistä tuotantotyöntekijöiden joukossa.

Edellä mainittu työllistymistilanne ammattiryhmittäin heijastuu luonnollisesti myös työttömyyteen. Työttömyys on kohderyhmässä korkeinta tuotantotyöntekijöiden tehtävistä irtisanotuilla/irtisanoutuneilla, mutta myös toimistotyöntekijät ovat keskimääräistä useammin työttöminä. Tuotantotyöntekijöille jatkopolkujen kannalta korostuvat työvoimakoulutus ja palkkatukityö, sillä ammattiryhmästä irtisanotut/irtisanoutuneet etenevät keskimääräistä enemmän näiden toimenpiteiden/palveluiden kautta.

Omaan yritykseen on työllistytty eniten tietotekniikkainsinöörin sekä tietoliikenneinsinöörin tehtävistä. Näistä ammateista irtisanotut/irtisanoutuneet siirtyvät siten selvästi keskimääräistä enemmän yrittäjyyteen.

Uudelleentyöllistymiseen irtisanomistilanteen jälkeen vaikuttaa selvästi koulutus. Tämä vaikuttaa nimenomaan siten, että mikäli perusasteen jälkeinen tutkinto on olemassa, työllistyminen on parempaa. Ei ole niinkään oleellista, mikä tutkinto on kyseessä, vaan se, että ylipäänsä on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto.

EGR-kohderyhmän alkuvaiheen työllistymisessä, työttömyydessä ja ohjautumisessa palveluihin on alueellisia eroja. Työllistyminen palkkatyöhön tai omaan yritykseen on ollut kohderyhmille keskimääräistä hankalampaa Varsinais-Suomessa. Tähän on vaikuttanut omalta osaltaan kohderyhmän koostumus, sillä Varsinais-Suomessa on tässä kohderyhmässä selvästi eniten tuotannollisista tehtävistä irtisanottuja/irtisanoutuneita.

EGR-kohderyhmän nuoret ja keski-ikäiset (tässä erityisesti 25–44-vuotiaat) työllistyvät selvästi paremmin kuin heitä vanhemmat kohtalotoverit. Opiskelemaan hakeutuneet painottuvat puolestaan selvemmin nuoriin (alle kolmekymppiset).

Miehet ovat edenneet töihin avoimille työmarkkinoille hieman naisia paremmalla menestyksellä. Tämä näkyy erityisesti työllistymisessä omiin yrityksiin. Naiset puolestaan osallistuvat selvästi useammin työvoimakoulutukseen ja omaehtoiseen opiskeluun tässä kohderyhmässä.

Pitkä työkokemus ei näytä tuovan mukanaan parempia mahdollisuuksia työllistyä, vaan asia on juuri päinvastoin. Se näyttää lisäävän riskiä jäädä työttömäksi tämänkaltaisissa muutostilanteissa EGR-kohderyhmälle.

- Koska työllistymisessä ja urapoluilla etenemisessä on ammattiryhmittäisiä eroja, tulee heikommin työllistyvien ryhmien etenemistä tukea ja antaa tarvittavaa ohjausta ammattiryhmäkohtaiset eroavuudet huomioiden. Esimerkiksi tuotantotyöntekijän tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet näyttävät ohjautuvan selvästi keskimääräistä enemmän palkkatukityöhön. Tietotekniikkainsinöörin sekä tietoliikenneinsinöörin tehtävistä lähteneille vaikuttaa puolestaan yrittäjyys olevan keskimääräistä luontaisempi etenemisyväly.
- Varsinais-Suomen EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluville tuotannollisista työtehtävistä irtisanotuille/irtisanoutuneille on tarvetta kohdistaa mahdollisuuksien mukaan erityistoimenpiteitä, jotta työllistyminen näillä kohderyhmillä saadaan paremmalle tasolle.
- Kaikenlainen ohjaaminen ja kannustaminen erityisesti tutkintoon tähtääviin opintoihin, mutta myös työvoimakoulutukseen on tarpeellista, sillä opinnot ja kouluttautuminen parantavat selvästi kohderyhmän työllistymistä. Työttömyysetuudella opiskelu vaikuttaisi olevan varsin hyvä vaihtoehto jo työelämässä melko pitkään olleille.

Uudelleen työllistymisen ja opiskelun suuntautuminen

Vajaa puolet irtisanomisen ja työttömäksi ilmoittautumisen jälkeen työllistyneistä EGR-kohderyhmäläisistä (noin 43 %) on työllistynyt edelleen samalle toimialalle. Reilut puolet (noin 57 %) on siirtynyt työskentelemään uudelle toimialalle.

Työttömäksi jääneitä ICT-alalta irtisanottuja/irtisanoutuneita ovat vetäneet parhaiten puoleensa terveys- ja sosiaalipalvelut, kaupan ala sekä metalliala. Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että työllistymistä on tapahtunut hyvin monille toimialoille, eikä yksikään kohderyhmälle uusia työpaikkoja tarjonnut toimiala nouse erityisen hallitsevaksi uudeksi työllistymisväyläksi.

Reilut puolet (53 %) irtisanomisen ja työttömäksi ilmoittautumisen jälkeen työllistyneistä EGR-kohderyhmäläisistä työskentelee uudessa työpaikassaan samassa ammatissa kuin aikaisemmin. Vajaa puolet (47 %) on vaihtanut uuteen ammattiin. Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että melko suuri osa kohderyhmästä on vaihtanut uuteen ammattiin irtisanomistilanteen ja työttömyyden jälkeen.

Lähtöammattien näkökulmasta voidaan nähdä isoja eroja siinä, suuntaudutaanko uudelleen samaan ammattiin vai uuteen ammattiin. Tuotantotyöntekijöiden joukosta on suuntauduttu selvästi eniten uusiin ammatteihin, kun taas ohjelmistosuunnittelijat ovat vaihtaneet harvoin ammattiaan työllistyessään uudestaan irtisanomistilanteen jälkeen. Toimistotyöntekijöiden ammatista on myös vaihdettu mittavassa määrin muihin ammatteihin.

Kohderyhmän uusista ammateista yleisimpiä ovat olleet hoitotehtäviin liittyvät (hoitaja, lähihoitaja, hoiva-avustaja, hoitotyöntekijä), sekä kauppaan liittyvät (myyjä, myyntiasistentti ja myyntisihteeri) ammatit. Tässäkin kohtaa on todettava, että yksikään uusi ammatti ei nouse erityisen hallitsevaksi uudeksi ammatiksi kohderyhmälle, vaan työllistyminen tapahtuu laajasti useisiin ammatteihin.

Valtaosa työttömäksi jääneistä ja tämän jälkeen työllistyneistä tai opiskelemaan hakeutuneista EGR-kohderyhmäläisistä ei ole vaihtanut asuinpaikkakuntaansa uuden työn tai opiskelun vuoksi. Vain noin 6 prosenttia on muuttanut uuden työpaikan ja noin 5 prosenttia opiskelun takia. Suurimmalle osalle on siten löytynyt työpaikka tai opiskelupaikka lähialueelta. Jossain määrin oli havaittavissa, että varsinkin uusi työpaikka on saattanut vaatia työmatkan merkittävää pidentämistä.

Koska noin puolet työttömäksi jääneistä ja tämän jälkeen opiskelun aloittaneista EGR-kohderyhmäläisistä opiskelee vielä parhaillaan, on kohderyhmän työllistymistuloksiin odotettavissa vielä selvästi parannusta.

Isolla osalla opiskelun tavoitteena on 2. asteen ammatillinen tutkinto (noin 35 prosentilla). Kohtuulliselle joukolle opiskelu on myös täydennyskoulutusta, jolla haetaan ammattitaidon ja osaamisen täydentämistä. Suurin osa suorittaa kuitenkin itselleen uutta tutkintoa (noin 66 prosenttia). Samoin suurin osa pyrkii tätä kautta työllistymään uudelle toimialalle. Kesken jäänyttä tutkintoa suorittaa puolestaan pieni joukko opiskelemaan lähteneistä (noin 9 prosenttia). ICT-alalta irtisanottujen/irtisanoutuneiden joukossa pyritään siten kokonaisuudessaan hakeutumaan suuressa määrin pois ICT-alalta.

- Koska ICT-alalta irtisanotut/irtisanoutuneet työntekijät varsinkin tuotannollisista työtehtävistä ovat suuntautuneet ja pyrkivät suuntautumaan suurissa määrin pois ICT-alalta, tämän muutosprosessin tukemiseen tulee kiinnittää edelleen huomiota.

Osallistuminen TE-palveluihin ja sen merkitys

TE-palveluista EGR-kohderyhmä on käyttänyt selvästi eniten ohjausta ja neuvontaa. Tätä palvelua on käyttänyt noin 75 prosenttia palveluita käyttäneistä kohderyhmäläisistä. Seuraavaksi suosituin palvelu on ollut työvoimakoulutus, johon on osallistunut noin 16 prosenttia palveluita käyttäneistä kohderyhmäläisistä. Valmennukseen on osallistunut puolestaan melko pieni joukko (noin 4 %) palveluita käyttäneistä ja palkkatuettu työ sekä starttiraha vaikuttavan olevan tässä joukossa jo hyvin harvinaisia palveluita.

Näistä em. palveluista asiakkaat ovat nähneet työvoimakoulutuksella olleen eniten merkitystä työllistymisen sekä opiskelemaan hakeutumisen kannalta.

TE-palveluista saadun ohjauksen ja neuvonnan sekä valmennuksen merkitys on nähty kaksijakoisesti, sillä noin puolet selvityksen kohderyhmästä on pitänyt niitä merkityksellisinä työllistymisen kannalta ja noin puolet ei ole nähnyt näillä palveluilla olleen merkitystä työllistymisen kannalta. Palveluiden merkitys on selvästi hyvin yksilöllisesti koettu asia.

TE-palveluista saadun ohjauksen ja neuvonnan voidaan sanoa näkyvän EGR-kohderyhmän työllistymistuloksissa ja ohjausvaikutuksina ainakin välillisesti. Ohjausta ja neuvontaa saaneet asiakkaat vaikuttavat työllistyneen palkkatyöhön selvästi keskimääräistä paremmin erityisesti ensimmäisessä vaiheessa. Saatu ohjaus ja neuvonta näyttävät siten nopeuttavan työllistymistä. Tämä ei tarkoita kuitenkaan sitä, että tässä joukossa olisi työttömiä keskimäärin vähemmän vaan päinvastoin. Alkuvaiheessa työttömien osuus on keskimääräistä suurempi osuuden tasoittuessa myöhemmässä vaiheessa kuitenkin keskimääräiseksi tässä EGR-kohdejoukossa.

Näitä em. eroavuuksia selittävät enimmäkseen erot opiskelemaan sekä palveluihin ohjautumisessa. TE-palveluista ohjausta ja neuvontaa saaneet asiakkaat ovat ohjautuneet hieman keskimääräistä enemmän opiskeluihin. Tämä ryhmä on lisäksi aloittanut selvästi harvemmin työvoimakoulutuksen tai osallistunut valmennukseen. Saatu ohjaus ja neuvonta näyttäisivät vievän kohderyhmää enemmänkin palkkatöihin ja opiskeluihin, tavallaan ohi erilaisten ns. välivaiheen TE-palveluiden.

EGR-kohderyhmä on käyttänyt myös muita palveluita kuin TE-palveluita irtisanomisaikana tai sen jälkeen. Erityisesti Nokian järjestämiä erilaisia koulutuksia ja kursseja on käytetty mittavassa määrin.

- EGR-kohderyhmän saama ohjaus ja neuvonta TE-palveluista nopeuttavat selvästi kohderyhmän etenemistä ja ohjautuvuutta uudelleen työmarkkinoille sekä opiskeluihin. TE-palveluista saatavan ohjauksen ja neuvonnan merkitys prosessin nopeuttamisessa on hyvä tiedostaa.

EGR-kohderyhmä suhteessa muihin ICT-alalta irtisanottuihin

EGR-kohderyhmässä miehet muodostavat enemmistön. Verrattuna muihin ICT-alalta irtisanottuihin sukupuolijakaumassa ei kuitenkaan ole erityistä poikkeavuutta vaan ICT-alan ammatit näyttävät ylipäänsä olevan miesvoittoisia.

EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluvat henkilöt ovat keskimäärin nuorempia kuin muut ICT-alalta irtisanotut. EGR-kohderyhmän suurimman ikäluokan muodostavat 1970-luvun alkupuoliskolla syntyneet. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä yli 50-vuotiaita on noin 42 prosenttia, kun sitä ammattiryhmiltään vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa yli 50-vuotiaiden osuus jää runsaaseen 23 prosenttiin.

EGR-kohderyhmään kuuluu suhteellisesti enemmän ulkomaalaistaustaisia henkilöitä kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmään, jossa suomalaisten osuus on 97 prosenttia. Vertailuryhmää vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa suomalaisia on alle 92 prosenttia.

Vaikka ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä onkin henkilöitä kaikkien TE-toimistojen alueilta, ovat suurimmat asiakasryhmät myös heidän kohdallaan samoilla alueilla EGR-kohderyhmäläisten kanssa. Suurimmat asiakasmäärät ovat runsasväkisillä alueilla Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Ylioppilastutkinto, ylemmän korkeakouluasteen ”muu tai tuntematon koulutus” ja peruskoulu ovat EGR-kohderyhmässä yleisimmät koulutus-/tutkintonimikkeet. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä yleisimmät koulutustaustat olivat tietotekniikan insinöörin tutkinto, ylioppilastutkinto ja kolmantena tietotekniikan insinöörin (AMK) tutkinto. Vertailuryhmää vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa nousee yleisimpien koulutustaustojen joukkoon perusjoukossakin erottuva ylemmän korkeakouluasteen ”muu tai tuntematon koulutus”. Kymmenen yleisintä koulutusnimikettä kattaa koko EGR-kohderyhmän henkilöistä runsaan kolmasosan, mutta heidän koulutustaustansa ei ole niin monipuolinen kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä.

EGR-kohderyhmään kuuluvilla henkilöillä on pitkä työkokemus; heistä melkein kolme neljäsosaa on ollut työelämässä yli viisi vuotta. EGR-kohderyhmään verrattuna ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmän työkokemus on selvästi lyhyempi.

EGR-kohderyhmän työllisyystilanne oli huhtikuun lopussa 2014 selvästi parempi kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä työttömiä oli huhtikuun lopun poikkileikkaushetkellä reilusti yli puolet koko joukosta - ammattiryhmiltään vertailukelpoisessa EGR-kohderyhmän otoksessa heitä oli noin 28 prosenttia.

1 Johdanto

1.1 Tausta¹

ICT-ala on vakavassa rakennemuutoksessa ja tuhansia työntekijöitä on viimeisten vuosien aikana irtisanottu alalta. ICT-alan irtisanomiset ovat muista joukkoyrityksistä poiketen kohdistuneet varsin heterogeeniseen joukkoon työntekijöitä, johon kuuluu myös paljon korkeasti koulutettuja henkilöitä. Tämän ryhmän työllistymistä ei ole vielä systemaattisesti selvitetty.

ICT-alan irtisanomisten johdosta Suomi on hakenut kahdesti tukea Euroopan globalisaatiorahastolta Nokian viime vuosien suurten irtisanomisten jälkeen.

Suomi haki 4.7.2012 Euroopan globalisaatiorahastolta tukea Nokialta irtisanotujen henkilöiden palvelemiseen TE-toimistoissa. Hankkeen kohderyhmä on 890 henkilöä ja hankkeen toiminta-aika on 29.2.2012 - 4.7.2014. Hanke on käynnissä Varsinais-Suomessa.

Toisen kerran Suomi haki tukea Euroopan globalisaatiorahastolta 1.2.2013 Nokialta ja Nokiaan kytköksissä olleista yrityksistä loppuvuoden 2012 ja alkuvuoden 2013 aikana irtisanotujen henkilöiden palvelemiseen TE-toimistoissa. Hankkeen kohderyhmä on 4509 henkilöä, sen toiminta alkoi 1.5.2012 ja kestää 1.2.2015 asti. Hanke on käynnissä Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Nämä Euroopan globalisaatiorahaston hankkeet muodostavat yhteensä noin 5400 henkilön kohderyhmän, joka on seurattavissa, ja jonka avulla voidaan selvittää ICT-alalta irtisanotujen henkilöiden urapolkuja.

---

¹ Luvun kirjoittamisessa on käytetty lähteenä selvityksen tarjouspyyntöä.

2 Selvitystehtävä ja selvityksen tietopohja

2.1 Selvityksen tavoite

Selvityksen lähtökohtana on työ- ja elinkeinoministeriön 25.2.2014 päivätty tarjouspyyntö, jossa kuvataan ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden urapolkuja koskevan selvityksen tavoitteita ja tehtäviä seuraavasti.

Selvityksen tavoitteena on saada systemaattista tietoa Euroopan globalisaatio-rahaston hankkeiden kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden työttömyyttä seuranneista urapoluista ja niiden eroavuuksista työttömien asuinpaikkakunnan ja sosioekonomisen taustan mukaan (koulutus, työttömyyttä edeltävä ammatti, ikäryhmä, sukupuoli).

Selvityksen keskeisimmät kysymykset ovat seuraavat:

1. Miten nopeasti ICT-alalta irtisanotut ovat poistuneet työttömien työnhakijoiden joukosta?
2. Miten työttömyys on päättynyt?
3. Millä toimialoilla uudet työpaikat ovat?
4. Millaisiin TE-palveluiden tarjoamiin palveluihin kohderyhmä on osallistunut?
5. Onko havaittavissa positiivinen yhteys palveluihin osallistumisen ja työllistymisen / koulutukseen hakeutumisen / muihin palveluihin osallistumisen välillä?
6. Miten EGR-kohderyhmä eroaa muista ICT-alalta irtisanotuista työntekijöistä sosioekonomiselta rakenteeltaan?

2.2 Selvitystä ohjaava ajattelutapa

Työssä noudatettiin taustalla muutamia ohjaavia ajattelutapoja. Seuraavissa kapaleissa on esitetty näistä keskeisimmät, jotka koskettavat erityisesti selvityksen omaa tiedonhankintaa.

Työssä otettiin huomioon seuraavat viitekehykset ja noudatetaan niistä johtuvia periaatteita:

- Selvityksen keskeisen aineiston muodostivat Euroopan globalisaatio-rahaston hankkeiden kohderyhmään kuuluvilta ICT-alalta irtisanotuilta tai irtisanoutuneilta henkilöiltä **kyselymenetelmällä saadut tiedot sekä rekisteriaineistot**.
- Selvityksen tiedonhankinnan ja analysointien näkökulmana on ns. **monitaho- ja monimenetelmänäkökulma (eli triangulaatio)**. Tässä selvityksessä

se tarkoittaa sitä, että kohderyhmää/toimintaa tarkastellaan erilaisten aineistojen sekä niiden analyysien avulla.

- Selvityksen keskeisenä näkökulmana on ns. **polkutarkastelu**. ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden etenemistä seurataan tämän ajattelumallin mukaisesti.
- Tutkimustyössä huomioidaan myös tulevaisuusnäkökulma siinä mielessä, että havaintoja tehtäessä pyritään muodostamaan kuva siitä, mitä selvitystulokset tarkoittavat tulevaisuuden näkökulmasta sekä millaisiin syytekijöihin voidaan jatkossa vaikuttaa.
- Selvityksessä pyritään myös **vertailunäkökulmaan**. Tarkastellaan, miten selvityksen EGR-kohderyhmä eroaa muista ICT-alalta irtisanotuista työntekijöistä sosioekonomiselta rakenteeltaan. Lisäksi EGR-kohderyhmän sisällä pyritään vertailunäkökulmaan erilaisten ominaisuuksien suhteen.

Triangulaatio

Selvityksessä käytettiin taustalla ns. monitaho- ja monimenetelmänäkökulmaa, eli triangulaatiota. Tämä tarkoittaa sitä, että aineistojen ja tiedonkeruun, analyysin ja metodologian sekä kohderyhmien suhteen pyritään käyttämään useita eri menetelmiä ja selvityskysymyksiä pyritään tarkastelemaan useiden eri osallisten näkökulmasta. Rinnakkaisten menetelmien ja aineistojen käyttäminen parantaa selvityksen luotettavuutta, kun sama johtopäätös voidaan saavuttaa useilla eri lähestymistavoilla. Joissakin kohtaa selvitystyötä tämä voi tarkoittaa sitä, että myös ristiriitaiset havainnot voivat olla mahdollisia.

Summatiivinen ja formatiivinen näkökulma

Toiminnan onnistuneisuutta jälkikäteen tarkasteltaessa kyseessä on ns. **summatiivinen** näkökulma. Siinä kiinnitetään huomio toiminnan kautta aikaan saatuihin tuloksiin ja vaikutuksiin. Syitä tulosten saavuttamiseen ja saavuttamattomuuteen ei kuitenkaan voida ymmärtää, ellei tutkita prosesseja, toimeenpanoa, jonka kautta tulokset ja vaikutukset ovat syntyneet.

Selvittämisen kohteina voivat summatiivisessa näkökulmassa toki olla pelkästään saavutetut tulokset ja vaikutukset, joita mitataan erityisillä tulos- ja vaikutusindikaattoreilla. Tällöin saadaan kuva siitä, mitä tuloksia ja vaikutuksia on saavutettu sekä siitä, miten hyvin tavoitteeksi asetettuja tuloksia ja vaikutuksia on saavutettu. Tulosten mittaaminen ei kuitenkaan kerro, miksi mainitun kaltaisiin tuloksiin ja vaikutuksiin on päästy tai miksi tulokset ja vaikutukset ovat jääneet joiltakin osin saavuttamatta. Vastauksia näihin miksi-kysymyksiin saadaan ainoastaan prosesseja analysoimalla. Tällöin puhutaan **formatiivisesta** näkökulmasta. Jos selvityksessä pitäydytään saavutettujen tulosten ja vaikutusten analysoinnissa ilman lopputulosten taustalla olevien syntyprosessien analysointia, jäädään toiminnan analysoinnissa pinnalliselle kuvauksen tasolle, eikä edistetä tyydyttävästi syiden ymmärtämistä ja kollektiivista oppimista. Kollektiivisen oppimisen tukemisen tuleekin olla selvityksen tavoitteena. Näin ollen selvityksen tulee antaa palautetta toiminnan

tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden lisäksi myös selvityskysymysten rajoissa toimintamalliin liittyvien prosessin sujuvuudesta. Tässä kysymykseen tulee erityisesti TE-palveluiden ja niiden merkitykseen liittyvien kysymysten selvittäminen.

Selvityksessä pyritään tuomaan tietoa erityisesti vaikuttavuuden näkökulmasta. Selvitys ei tukeudu kuitenkaan syvällisiin ekonometrisiin menetelmiin vaikuttavuuden tarkastelussa, vaan vaikuttavuutta - henkilöiden työttömyyden jälkeisiä urapolkuja - on pyritty tarkastelemaan yksinkertaisin tilastollisin menetelmin. Näiden menetelmien valintaa puolsi erityisesti vaikuttavuuden suhteellisen lyhyt aikaperspektiivi. Lisäksi selvityksessä kerätty tieto piti sisällään paljon myös laadullista aineistoa. Selvityksessä ei siten ole pyritty esittämään ns. nettovaikutuksia, mikä tässä tilanteessa tarkoittaisi mm. toimenpiteisiin osallistumisen vaikutusta verrattuna siihen, ettei kohderyhmä olisi osallistunut selvityksen kohteena oleviin toimenpiteisiin.

2.3 Selvityksen tietopohja

Selvityksen tiedot ja tiedonhankinta

Selvitys aloitettiin huhtikuussa 2014 tilaajan kanssa tehdyn sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Työtä varten haettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä lupaa käyttää työ- ja elinkeinotoimiston asiakaspalvelun tietojärjestelmästä (URA) luovutettavia tietoja kohderyhmän henkilöistä. Lupa myönnettiin huhtikuussa 2014. Tämän jälkeen edettiin URA-aineistosta tehtäviin kohderyhmien poimintaan. Otannan toteuttamista suunniteltiin yhteistyössä tilaajan edustajien sekä Aluehallinnon tietohallintopalveluyksikön (AHTI) asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyö oli hyvin oleellista, sillä tutkijoilla ei ollut pääsyä URA-järjestelmään, eikä siten tarkkaa tietoa järjestelmän antamista mahdollisuuksista ja rajoitteista selvityksen tiedonhankinnan näkökulmasta. Tilaajan edustajien kanssa käytiin useita keskusteluita otannasta ja sen sisällöstä, ja sitä kautta saatiin arvokasta tietoa selvityksen toteuttamiseksi.

AHTI-yksiköltä pyydettiin **URA-järjestelmästä tiedot** vuosina 2012-2014 **EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluvista ICT-alalta irtisanotuista henkilöistä** erilaisine tietoineen. Lisäksi **vertailuryhmäksi** valittiin EGR-hankkeisiin kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen ryhmä. Vertailuryhmäksi valikoitui tilastoammattien mukaan URA-järjestelmästä poimittu ICT-alalta irtisanottujen ryhmä. Vertailuryhmän valinta tehtiin siten, että EGR-hankkeiden kohderyhmistä poimittiin ensin kaikkein yleisimmät tilastoammatit. Tämän jälkeen niistä poistettiin sellaiset tilastoammatit, jotka eivät vertailuryhmässä välttämättä edustaisi ICT-alaa. EGR-kohderyhmien osalta oli tiedossa, että esim. tuotantotyöntekijät olivat ICT-alan yrityksistä irtisanottuja/irtisanoutuneita, mutta vertailuryhmän osalta tästä ei olisi ollut varmuutta. Näin ollen vertailuryhmään valittiin pelkästään ja selvästi ICT-alaan liittyvät tilastoammatit ja niiden pohjalta erilaisia URA-tietoja. Vertailuryhmään valittiin kaikki 25-alkuiset ammattiryhmät (mm. atk-asiantuntija, atk-suunnittelija, ohjelmistosuunnittelija, projektipäällikkö (tietotekniikka), ohjelmoija, muut operaattorit ja

mikrotukihenkilöt sekä atk-neuvoja, -konsultti) sekä muutama muu ICT-alaan liittyvä tilastoammatti (tietotekniikkainsinööri, tietoliikenneinsinööri, elektroniikka-asentaja ja muut tietoliikenne- ja elektroniikka-asentajat).

Seuraavassa on esillä poimintojen lopputuloksena saadut määrät kohderyhmään kuuluvista henkilöistä.

- EGR-kohderyhmä: 4 409 henkilöä
- Vertailuryhmä: 564 henkilöä

Selvityksessä toteutettiin myös **EGR-kohderyhmälle kysely** (asiakaskysely). **Tämä kysely muodosti lopulta selvityksen pääaineiston**. Kyselyaineistosta muodostui selvityksen pääaineisto, koska sen avulla oli mahdollista tarkastella kohderyhmän urapolkuja selkeämmin ja luotettavammin kuin URA-tietojen pohjalta olisi ollut mahdollista.

Asiakaskysely toteutettiin toukokuussa 2014. Se lähetettiin kohderyhmien yhteystietojen saatavuuden mukaan ensisijaisesti sähköpostin välityksellä ja toissijaisesti postitse. Kyseessä oli ns. kokonaisotos kohderyhmästä, eli edellä mainitut 4409 henkilöä. Tälle kohdejoukolle kysely lähetettiin vastattavaksi sähköpostitse yhteensä 4143 henkilölle ja postitse yhteensä 266 henkilölle. Kyselyn kohderyhmän todellista kokoa määriteltäessä tulee ottaa huomioon sähköpostitse lähestytyjen henkilöiden saavuttaminen. Tästä kohderyhmästä ei saavutettu yhteensä 103 henkilöä vastaamaan kyselyyn. Näin ollen kyselyn todellisen kohderyhmän kooksi muodostui yhteensä 4306 henkilöä. Sähköpostikyselyssä toteutettiin yksi muistutuskierron annetun vastaamisajan umpeuduttua, mikä lisäsin vastausten määrää mukavasti. Tämän muistutuskierron jälkeen vastauksia oli kasassa kokonaisuudessaan 1565 kpl. Vastausprosentti nousi kyselyssä siten reiluun 36 prosenttiin. Asiakaskyselyn vastausprosenttiin pyrittiin vaikuttamaan etukäteen arpomalla kaikkien vastanneiden ja yhteystietonsa antaneiden kesken palkinnon, joksi valittiin Samsungin -tablet-laite.

3 Selvityksen tulokset

3.1 Työttömyys ja urapolut

Raportin varsinaisen analyysiosion aluksi käsitellään kohderyhmän työttömyyteen ja sen päättymiseen sekä heidän urapolkuihin liittyviä selvityskysymyksiä erityisesti kyselytietojen mutta tarpeen mukaan myös URA-tietojen avulla. Tässä luvussa pyritään omalta osaltaan tuomaan vastauksia seuraaviin selvityskysymyksiin:

- **Miten nopeasti ICT-alalta irtisanotut ovat poistuneet työttömien työnhakijoiden joukosta?**
- **Miten työttömyys on päättynyt?**
- **Urapolkujen eroavuudet työttömien asuinpaikkakunnan ja sosioekonomisen taustan mukaan (koulutus, työttömyyttä edeltävä ammatti, ikäryhmä, sukupuoli).**

3.1.1 Työttömyys ja sen päättyminen

Selvityksessä toteutetussa kyselyssä keskityttiin tarkastelemaan em. selvityskysymyksiä työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneiden näkökulmasta. Näin ollen tässä kohtaa tarkastelemme nimenomaan työttömiksi työnhakijoiksi irtisanomisen tai irtisanoutumisen jälkeen ilmoittautuneita EGR-kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Työttömäksi työnhakijaksi on voitu ilmoittautua heti irtisanomisen jälkeen työsuhteen päättyessä tai työnantajan irtisanomispaketin ollessa kyseessä työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen on tapahtunut tämän paketin käyttämisen jälkeen. Seuraavassa kuvassa on kyselyaineiston henkilöiden jakauma työsuhteen päättymisen osalta siten kuin vastaajat ovat asian itse ilmoittaneet. Reilu puolet kyselyn kohderyhmästä on teknisesti irtisanonut itse työsuhteensa ja vajaa puolet kyselyyn vastanneista on irtisanottu työnantajan toimesta.

Kuva 1. Työsuhteen päättyminen kyselyn vastaajien mukaan (n=1546).

Lähestulkoon kaikki kyselyyn vastanneista irtisanotuista/irtisanoutuneista on ollut työsuhteen päättymishetkellä vakituisessa työssä, sillä noin 99 prosenttia ilmoitti kyselyssä vakituisen työsuhteen päättymisestä ja vain noin yksi prosentti ilmoitti määräaikaisen työsuhteen päättymisestä. Työsuhteiden päättymisissä on useimmiten ollut kyse melko pitkistä työrupeamista, sillä suurin osa vastaajista ilmoitti päättäneen työsuhteen pituuden välille 6–20 vuotta. Seuraavaan taulukkoon on koottu kohderyhmän ilmoittamien työsuhteiden pituudet ryhmittäin. Suurin yksittäinen ryhmä tässä tarkastelussa on 11–15 vuotta kestäneessä työsuhteessa olleet. Kokonaisuudessaan voidaan havaita, että irtisanomiset/irtisanoutumiset ovat kohdanneet pääasiassa pitkissä työsuhteissa olleita työntekijöitä.

Taulukko 1. Kuinka pitkä työsuhde on päättynyt? (n=1548.)

	%
Alle 1 vuosi	2,7
1–5 vuotta	14,9
6–10 vuotta	20,2
11–15 vuotta	26,9
16–20 vuotta	20,5
21 vuotta tai enemmän	14,9

Kohderyhmältä kysyttiin, olivatko he työllistyneet tai aloittaneet opiskelun ensin ja tulleet vasta tämän jälkeen työttömiksi työnhakijoiksi. Kyselyn kohderyhmän vastaajista (=irtisanomisen jälkeen jossakin vaiheessa noin vuoden aikana työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneet) noin prosentti ilmoitti työllistyneensä ensin palkkatyöhön ennen kuin oli myöhemmin ilmoittautunut työttömäksi. Samoin noin prosentti ilmoitti työllistyneensä ensin omaan yritykseen tai aloittaneensa ensin opiskelun, mutta päätyneensä kuitenkin melko pian työttömäksi työnhakijaksi. Näin ollen voidaan sanoa, että suhteellisen pieni osa tästä käsillä olevasta kohderyhmästä etenee tällaista väylää pitkin irtisanomistilanteen jälkeen.

Seuraavaksi tarkastelussa siirrytään käsittelemään työttömyyden alkamisen jälkeistä aikaa. Ratkaistavat kysymykset liittyvät tässä kohtaa erityisesti kohderyhmien työttömyyden päättymiseen ja työmarkkina-asemaan myöhemmissä vaiheissa. Tässä kohtaa pyritään siten urapolkujen mukaiseen tarkasteluun niiden muodostuvien ryhmien osalta, joissa selvitysaineisto sen mahdollistaa.

Kyselyssä kohderyhmä ilmoitti heidän tämänhetkisen tilanteensa, eli käytännössä kyselyn vastaamishetkellä (toukokuu 2014) olevan työmarkkina-aseman. Vastaukset tähän kysymykseen osoittavat, mihin työttömyys on päättynyt ICT-alalta irtisanottujen EGR-kohderyhmien osalta – mikäli työttömyys ylipäänsä on päättynyt. Noin 2/3 kyselyyn vastanneista ei ollut enää tässä vaiheessa työttöminä työnhakijoina. Noin 42 prosenttia oli työssä (palkkatyössä) avoimilla työmarkkinoilla, vajaa 3 prosenttia toimi yrittäjinä ja palkkatukityössä puolestaan oli noin 2 prosenttia kohderyhmästä. Eli voidaan sanoa, että lähestulkoon puolet ICT-alalta irtisanotuista tai

irtisanoutuneista työttömistä työnhakijoista oli kokonaisuudessaan kyselyn toteuttamishetkellä työllistyneitä. Suhteellisen mittava joukko kohderyhmäläisiä oli opiskelussa tai työvoimakoulutuksessa, molemmissa noin 9 prosenttia. Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella oli noin 6 prosentille tässä vaiheessa väylä eteenpäin.

Taulukko 2. Kyselyhetken työmarkkina-asema kohderyhmäläisillä (n=1548).

	Tilanne kyselyn toteuttamishetkellä (osuudet kohderyhmästä %)
Työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8
Työssä omassa yrityksessä	2,8
Palkkatukityössä	2,0
Työttömänä	32,9
Omaehtoinen opiskelu	2,8
Omaehtoisen opiskelu työttömyysetuudella	6,1
Työvoimakoulutuksessa	9,2
Eläkkeellä	0,8
Jokin muu	1,6

Jokin muu -kohta sisältää erilaisissa muissa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Tähän kohtaan sisältyy mm. äitiys-, hoito- tai vanhempainvapaalla olevia, lomautettuina olevia, sairauspäivärahalla/työkyvyttöminä olevia, opiskelunsa keskeyttäneitä tai vaikkapa muuten vapaata tässä kohtaa elämäänsä viettäviä henkilöitä.

Kyselyaineistossa työsuhteen päättymisestä (joko irtisanomisesta tai irtisanoutumisesta) on kulunut keskimäärin 18,6 kuukautta suhteessa kyselyhetkellä ilmoitettuun työmarkkina-asemaan. Näin ollen edellisessä taulukossa esitetty työmarkkina-asema kuvastaa irtisanomishetken jälkeistä tilannetta kohtuullisen pitkällä ajanjaksolla. Työttömyyden keston tarkastelemisen näkökulmasta tästä lukemasta tulee vähentää irtisanomispaketin ottaneiden irtisanoutuneiden henkilöiden irtisanomispakettiin sisältynyt aika, sillä he eivät voi olla työttömiä työnhakijoita ennen kuin tämä irtisanomispaketin aika on kulunut. Irtisanomispaketin valinneista kaikki eivät kuitenkaan ilmoittaneet kyselyssä irtisanomispaketin aikaa, joten käytännössä tämä tieto saatiin siten otoksesta, eli ajan ilmoittaneista. Reilun 200 henkilön ilmoittamista tiedoista saatiin kuitenkin tehtyä hyvin yleistys ajasta. Tässä tarkastelussa olevassa ryhmässä irtisanomispaketti on keskimäärin pidentänyt kuudella kuukaudella prosessia. Kun tämä aika poistetaan lukemista, saadaan keskimääräiseksi ajaksi kohderyhmällä 12,7 kuukautta. **Eli kun keskimäärin reilu vuosi on kulunut työttömyyden alkamisesta, kohderyhmästä noin puolet on työllistynyt ja kolmasosa on edelleen työttömänä.**

Kohderyhmän työmarkkina-asemaa voidaan tarkastella myös työ- ja elinkeinotoimiston asiakaspalvelun tietojärjestelmästä (URA) saatujen tietojen avulla. URA-tiedot kuvaavat lähestulkoon saman hetken poikkileikkaustilanteen kyselyaineiston kanssa, mutta käytetty luokittelu URA-tiedoissa on hieman erilainen. Näiden tietojen käyttäminen vertailevana aineistona on kuitenkin mahdollista ja näin ollen

vertailevan tiedon saaminen kyselyn kautta kerätylle tiedolle työmarkkina-aseman osalta vahvistaa saatavia havaintoja.

Taulukko 3. Työmarkkina-asema EGR-kohderyhmäläisillä URA-tietojen mukaisesti 30.4.2014 (n=4409).

	%
Ei voimassa olevaa työllisyyskoodia	42,6
Sijoitettu	2,3
Työssä	7,4
Työtön	29,0
Lomautettu	0,4
Lyhennetty työviikko	0,2
Työvoiman ulkopuolella	2,4
Työttömyyseläke	-
Työllistymistä edistävässä palvelussa	1,5
Koulutuksessa	14,2

Kohderyhmästä 42,6 prosentilla ei ole URA-merkintää voimassa olleesta työllisyystilanteesta poikkileikkaushetkellä 30.4.2014. Nämä henkilöt eivät ole ilmoittaneet työmarkkina-asemaansa TE-toimistoon. Vertaileva tarkastelu suhteessa kyselyaineistoon tuo kuitenkin vähintäänkin suuntaa-antavaa lisätietoa tämän ryhmän sijoittumisesta. Vertailulle on erittäin hyvä perusta, sillä kyselyaineisto sisältää otoksena täysin samojen henkilöiden tiedot kuin URA-aineisto. URA-tiedoissa työmarkkina-aseman perusteella työssä oleviksi lasketaan sijoitetut (2,3 %, sis. mm. palkkatuen ja starttirahan sekä valtiolle työllistetyt), avoimilla työmarkkinoilla olevat (7,4 %) sekä lyhennetyllä työviikolla olevat (0,2 %). Tämä kokonaisuus muodostaa noin 10 prosentin osuuden kohderyhmäläisistä. Kyselyaineistossa työssä olevien osuudeksi saatiin kokonaisuudessaan vajaa 47 prosenttia (työssä avoimilla työmarkkinoilla, omassa yrityksessä ja palkkatukityössä). Kun URA-tietojen ”ei voimassa olevaa työllisyyskoodia” -ryhmä lasketaan mukaan tuohon saatuun kymmeneen prosenttiin, puhutaan noin 52–53 prosentin osuudesta kohderyhmästä, mikä on hyvin lähellä jo kyselyaineistossa saatua prosenttiosuutta (noin 47 %). Näin ollen voidaan olettaa mitä suurimmalla todennäköisyydellä, että ”ei voimassa olevaa työllisyyskoodia” -ryhmään kuuluvat henkilöt ovat pääosin työllistyneet avoimille työmarkkinoille. Pieni osa tästä ryhmästä voi toki olla myös opiskelemassa tai työvoiman ulkopuolella. Tämän vertailevan tarkastelun pohjalta voidaan esittää arvio, että URA-tiedoissa ilmoitetuista ei voimassa olevaa työllisyyskoodia omaavista henkilöistä olisi tämänhetkisessä tilanteessa noin 85–90 prosenttia työssä avoimilla työmarkkinoilla ja 10–15 prosenttia opiskelemassa tai muulla tavoin työvoiman ulkopuolella.

Kyselyaineiston ja URA-tietojen yhteishavaintojen pohjalta voidaan kohderyhmän työttömyysprosentiksi arvioida tässä vaiheessa 29–33 prosenttia. Koulutuksessa puolestaan on näiden aineistojen perusteella 14–18 prosenttia selvityksen kohderyhmästä. Kyselyaineiston pohjalta voidaan havaita, että koulutus jakautuu

melko tasan työvoimakoulutuksessa sekä omaehtoisessa koulutuksessa oleviin, sillä molemmissa on selvityksen toteuttamishetkellä noin 9 prosenttia koko kohderyhmästä. Työttömyysetuuden turvin opiskellaan noin puolta useammin kuin muutoin omaehtoisesti.

3.1.2 Työttömyyden alkamisen jälkeisiä urapolkuja

Edellä ollut tarkastelu osoitti, millaisiin työmarkkina-asemiin kohderyhmä on edennyt irtisanomisen tai irtisanoutumisen jälkeen. Tämä tarkastelu muodosti siten tavallaan ajallisen päätepisteen sille, mihin asti selvityksen kohderyhmän etenemistä on tässä vaiheessa mahdollista seurata. Seuraavaksi puolestaan pyritään katsomaan, millaisia polkuja pitkin selvityksen kohderyhmät ovat tulleet tähän nykyiseen tilanteeseen irtisanomistilanteen jälkeen. Tarkastelussa pääpainon saa kyse-lyaineisto, joka mahdollistaa urapolkujen tarkastelun URA-aineistoa selkeämmin ja luotettavammin.

Selvityskysymyksen mukaisesti tarkastelussa oltiin kiinnostuneita työttömyyden alkamisen jälkeen nähtävissä olevista tapahtumista. Kysely muodostettiin sellaiseksi, että kyselyyn vastanneiden etenemistä voitaisiin tarkastella erilaisten vastaajista muodostuvien ryhmien näkökulmasta. Kyselyvastaajia pyydettiin tuomaan esille tapahtumaketjuja työttömäksi ilmoittautumisensa jälkeen. Seuraavassa taulukossa on esillä kyselyn kohderyhmien ilmoittama ensimmäinen tapahtuma tai palvelu työttömyyden alkamisen jälkeen. Tämän lisäksi taulukossa on esillä keskimääräinen aika, joka tässä aineistossa olevilla henkilöillä on kulunut työttömyyden alkamisesta kyseisen tapahtuman tai palvelun alkamiseen. Esitetty aika osoittaa, miten nopeasti on mm. työllistytty tai ohjaututtu erilaisiin esitettyihin palveluihin.

Taulukko 4. Urapolut työttömäksi työnhajijaksi ilmoittautumisen jälkeen, ensimmäinen tapahtuma/palvelu (n=1546).

	Ensimmäinen tapahtuma tai palvelu (osuudet kohderyhmästä %)	Kulunut keskimäärin noin kk
Työllistyin palkkatyöhön	24,8	4,5
Työllistyin omaan yritykseen	3,1	2,5
Aloin opiskelamaan (omaehtoisesti)	10,9	3
Aloin opiskelamaan (työttömyysetuudella)	7,4	4
Aloitin työvoimakoulutuksen	20,7	5
Aloitin palkkatukityössä	0,7	-
Osallistuin valmennukseen	12,4	6,5
Työttömyys jatkuu	15,8	14,5*
Siirtyminen eläkkeelle	0,4	-
Jokin muu	3,8	-

* työttömyys on jatkunut yhtäjaksoisesti kyselyhetkeen saakka

Työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen seuraavassa vaiheessa noin neljäsosa selvityksen kohderyhmästä on työllistynyt palkkatyöhön. Lisäksi noin kolme prosenttia on työllistynyt omaan yritykseen ja vajaa yksi prosentti on aloittanut palkkatukityössä. Näin ollen voidaan todeta, että hieman alle kolmasosa kohderyhmästä menee ensimmäisessä vaiheessa eteenpäin työllistymisen kautta. Palkkatyöhön työllistyminen on vienyt kohderyhmässä keskimäärin 4,5 kuukautta. Omaan yritykseen työllistyminen on puolestaan tapahtunut vielä tätäkin nopeammin vieden aikaa keskimäärin noin 2,5 kuukautta.

Vajaalle 16 prosentille kohderyhmästä puolestaan työttömyys on ollut tähän mennessä ainoa työmarkkina-asema työttömäksi ilmoittautumisen jälkeen. Käänteisesti ajateltuna taas noin 84 prosenttia vastaajista on edennyt työttömyyden alkamisen jälkeen johonkin seuraavaan vaiheeseen/työmarkkina-asemaan, olipa kyse sitten työllistymisestä, opiskelusta, työvoimakoulutuksesta, valmennuksesta tai eläkkeelle siirtymisestä. Eli tässä käsiteltävänä olevaan selvityskysymykseen vastaukseksi voidaan sanoa, että kohderyhmässä työttömyys on päättynyt ensisijaisesti yllä olevan taulukon osoittamiin tapahtumiin tai palveluihin esitettyjen osuuksien mukaisesti. Suurimmalla osalla työttömyys on siten päättynyt, ainakin väliaikaisesti. Työllistymisen ohella yleisimpinä ensimmäisinä väylinä eteenpäin ovat olleet työvoimakoulutus (noin 20 %), opiskelu (noin 18 %) ja valmennus (noin 12 %). Jokin muu -sarakkeen vajaa neljä prosenttia pitää sisällään muutamia selvästi havaittavia ryhmiä sekä hyvin yksittäisiä tapahtumia. Eniten tässä kohden ilmoitettiin Nokian Bridge-koulutukset ensimmäiseksi tapahtumaksi. Seuraavina tulivat sairausloma, työkokeilu ja äitiys-, vanhempain- tai hoitovapaa. Lisäksi muutama vastaaja kertoi olleensa sapattivapaalla tai ilmoitti muuten etsivänsä töitä. Merkillepantavaa taulukon lukemissa on se, että opiskelu on päästy aloittamaan suhteellisen nopeasti työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen.

Urapolkutarkastelua voidaan jatkaa vielä ottamalla huomioon henkilöiden ilmoittamat seuraavat tapahtumat tai palvelut. Tämä tarkoittaa osaltaan ensimmäisessä vaiheessa syntynyttä kuvaa työttömyyden alkamisen jälkeisistä poluista. Luonnollisesti havaintomäärät vähenevät tässä kohden jo merkittävästi, mutta joitakin ryhmiä voidaan kuitenkin tarkastella tarkemmin määrienkin puolesta. Seuraavaan taulukkoon on koottu jatkopolkuja niistä ryhmistä, joissa oli riittävässä määrin vastauksia. Taulukon riveillä on esitetty työttömyyden alkamisen jälkeen ilmoitetut ensimmäiset tapahtumat tai palvelut ja sarakkeissa on nähtävissä, mihin nämä ryhmät ovat edenneet tai ohjautuneet seuraavassa vaiheessa. Eteneminen on esitetty siten ensimmäisen tapahtuman tai palvelun mukaisissa ryhmissä. Esimerkiksi ensimmäisessä vaiheessa työttömyyden alkamisen jälkeen palkkatyöhön työllistyneistä (ylin rivi taulukossa) 9,5 prosenttia on seuraavassa vaiheessa aloittanut omaehtoisen opiskelun. Tässä kohden on syytä huomata, etteivät esitetyt prosenttilukemat kuvasta osuuksia koko selvityksen kohderyhmästä vaan pelkästään niistä henkilöryhmistä, jotka ovat työttömyyden alkamisen jälkeen edenneet yhden vaiheen jälkeen seuraavaan. Esimerkiksi palkkatyöhön työllistyneistä tässä taulukossa

esitetään siten vain niiden henkilöiden tiedot, joille työllistymisen jälkeen on tullut vastaan vielä jokin taulukossa esitetyistä tapahtumista tai palveluista.

Taulukko 5. Urapolut työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen, eteneminen seuraavaan tapahtumaan/palveluun ensimmäisen vaiheen mukaisissa ryhmissä esitettynä (n=666).

%	Seuraavaksi...									
	Työllistyn palkkatyöhön	Työllistyn omaan yritykseen	Aloin opiskelemaan (omaehtoisesti)	Aloin opiskelemaan (työttömyysetuudella)	Aloitin työvoimakoulutuksen	Aloitin palkkatutyössä	Osallistuin valmennukseen	Työttömyys	Jokin muu	Eläke
Työllistyn palkkatyöhön	-	0	9,5	4,8	7,9	1,6	3,2	52,4	20,6	0
Aloin opiskelemaan omaehtoisesti	58,6	1,8	-	6,3	11,7	0,9	6,3	7,2	7,2	0
Aloin opiskelemaan työttömyysetuudella	45,6	0	5,3	-	12,3	0	1,8	22,8	12,3	0
Aloitin työvoimakoulutuksen	48,8	1,4	4,8	3,4	-	4,3	1,0	34,3	1,9	0
Osallistuin valmennukseen	23,4	2,8	7,6	6,9	20,7	2,1	-	31,0	5,5	0

Taulukossa esitetyistä lukemista voidaan nähdä suuntaa-antavalla tarkkuudella muodostuvan erilaisia polkuja kohderyhmän etenemiselle. Yksi yleisimmistä väylistä näyttäisi olevan ensimmäisessä vaiheessa omaehtoisesti opiskelun aloittaneiden työllistyminen palkkatyöhön (työttömyys-> omaehtoinen opiskelu -> palkkatyö). Tätä väylää edenneiden joukossa työllistyneiden osuus on kokonaisuudessaan kyselyn toteuttamishetkellä noin 60 prosenttia. Muita yleisimpiä väyliä ovat ensimmäisessä vaiheessa työllistyneiden jääminen uudelleen työttömäksi (noin 52 %), työvoimakoulutuksen jälkeinen työllistyminen (noin 49 %) ja työttömyysetuudella opiskelun aloittaneiden työllistyminen (noin 46 %). Työvoimakoulutukseen sekä valmennukseen osallistumisen jälkeen puolestaan kummassakin noin kolmasosa henkilöistä on joutunut uudelleen työttömiksi. Valmennuksen kautta kohderyhmästä on työllistynyt vajaa neljäsosa palkkatyöhön. Valmennuksesta edetään tässä kohtaa esitetyistä ryhmistä kaikkein eniten töihin puolestaan omaan yritykseen. Jokin muu-kohdan tässä vaiheessa valinneet toivat esille erityisesti seuraavia tilanteita/palveluita: työkokeiluun osallistuminen, äitiys-, vanhempain- tai hoitovapaa, sairausloma, työnhakeminen/osallistuminen työllistämiprojektiin, vapaan viettäminen jne.

Entä millainen aika kohderyhmillä on kulunut keskimäärin näihin tapahtumiin tai palveluihin etenemisessä työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen? Seuraavassa tarkastelussa ovat kohderyhmät, joiden työllistyminen tapahtui tässä toisessa vaiheessa. Lukemia on syytä käsitellä vain suuntaa-antavina, sillä havaintojen määrät ovat tässä kohtaa melko pienet. Oheinen taulukko kuvaa sitä, millainen

aika on kulunut keskimäärin työttömyyden alkamisesta työllistymiseen seuraavien väylien kautta edettynä.

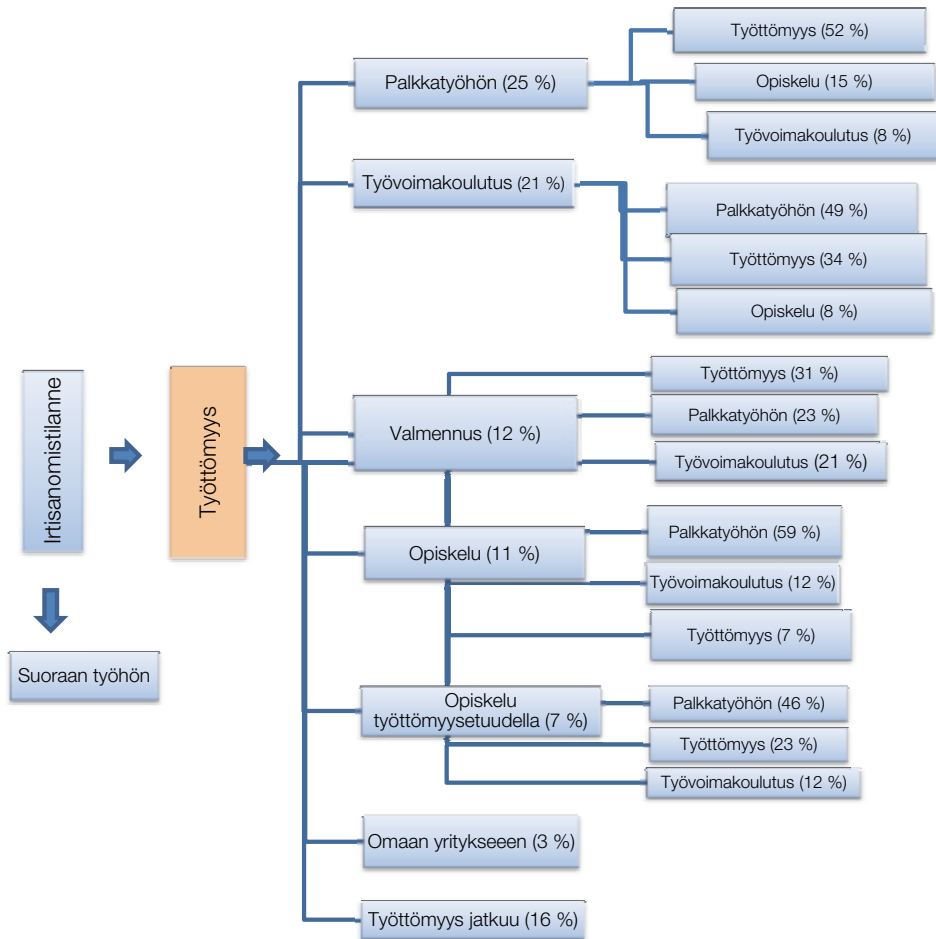
Taulukko 6. Työllistymiseen kulunut aika (suuntaa-antavalla tarkkuudella), kun eteneminen on tapahtunut opiskelun, työvoimakoulutuksen tai valmennuksen kautta (n=382).

	Kulunut keskimäärin noin kk
Aloin opiskelemaan (omaehtoisesti)	7,5
Aloin opiskelemaan (työttömyysetuudella)	7
Aloitin työvoimakoulutuksen	7,5
Osallistuin valmennukseen	5,5

Opiskelun ja työvoimakoulutuksen kautta on palkkatöihin edetty tässä kohderyhmässä keskimäärin noin 7,5 kuukaudessa työttömäksi jäämisestä. Kyseessä on siten ollut hyvin lyhytkestoisesta opiskelusta palkkatöihin eteneminen. Valmennuksen kautta puolestaan on edetty hieman nopeammin palkkatöihin, mutta kuten aiemmin tuli ilmi, valmennuksen kautta edetään palkkatöihin opiskelua ja työvoimakoulutusta selvästi vähemmässä määrin. Osalle valmennukseen osallistuneista tämä on kuitenkin ollut suhteellisen nopea väylä palkkatöihin.

Seuraavassa kuvassa on esillä koonti työttömyyden alkamisen jälkeisistä yleisimmistä urapoluista.

Kuva 2. Koonti työttömyyden alkamisen jälkeisistä yleisimmistä urapoluista. Kuvasta nähtävissä se, missä määrin ja millaisiin palveluihin tai työmarkkina-asemaan on edetty työttömyyden alkamisen jälkeen (n=666). Kuvasta syntyviä etenemis-/urapolkuja tulee käsitellä suuntaa-antavalla tarkkuudella.

3.1.3 Urapolkujen eroavuuksia taustamuuttujien suhteen

Tässä luvussa siirrytään tarkastelemaan työmarkkina-asemaan liittyviä tietoja suhteessa erilaisiin taustavaikuttimiin ja ominaisuuksiin kuten aluetietoon, henkilöiden sukupuoleen, ikään, koulutukseen, työttömyyttä edeltäneeseen ammattiin jne. Tarkastelussa tuodaan esille erilaisia näkökulmia tietojen saatavuuden asettamien rajojen puitteissa. Näiden tarkasteluiden tavoitteena on pyrkiä löytämään mm. työllistymistä ja opiskelemaan hakeutumista ja näissä mahdollisesti nähtävissä olevien erojen taustalla olevia asioita. Ensimmäisenä tarkastelussa on kohderyhmän ammattitiedot.

Ammattitietojen näkökulma

Kohderyhmän työmarkkina-asemaa kuvaaviin tietoihin yhdistettiin ammattitietoja. Heidän työsuhteensa päättymishetken ammattia kysyttiin kyselyssä. Seuraavaan taulukkoon on koottu kohderyhmän työmarkkina-asema kyselyn toteuttamishetkellä ammatin mukaan. Tarkasteluun otettiin mukaan vain ne ammatit, joissa oli käytettävissä tässä kohden vähintään 50 havaintoa. Esitettäviä lukemia tulee käsitellä siten suuntaa-antavalla tasolla.

Taulukko 7. Kyselyhetken työmarkkina-asema suhteessa työsuhteen päättymishetken ammattiin (n, kaikki=1548 ja n, ammateittain 1423).

%	Kaikki yht.	Tietotekniikkainsinööri	Tietoliikenneinsinööri	Ohjelmistosuunnittelija	Projektipäällikkö, tietotekniikka	Tuotantotyöntekijä	Toimistotyöntekijä
Olen työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	48,1	40,9	47,1	46,3	30,4	42,1
Olen työssä omassa yrityksessä	2,8	7,7	7,6	0	5,4	0,5	1,3
Olen palkkatukityössä	2,0	0	0	1,7	2,7	4,2	1,3
Olen työttömänä	32,9	21,2	31,8	24,8	31,5	40,7	39,5
Opiskelen omaehtoisesti	2,8	0	3,0	1,7	3,4	2,3	1,3
Opiskelen omaehtoisesti työttömyysetuudella	6,1	5,8	10,6	10,7	4,7	5,1	2,6
Olen työvoimakoulutuksessa	9,2	15,4	6,1	12,4	3,4	15,0	6,6
Eläkkeellä	0,8	0	0,0	0	2,0	0,9	1,3
Jokin muu	1,6	1,9	0,0	1,7	0,7	0,9	3,9

Työllistymisen suhteen esitetyissä ammattiryhmissä on jonkin verran eroja. Avoimille työmarkkinoille ovat parhaiten työllistyneet tietotekniikkainsinöörin ja ohjelmistosuunnittelijan tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet. Heikointa työllistyminen on puolestaan esitetyistä ammattiryhmistä tuotantotyöntekijöiden joukossa. Työhön omaan yritykseen on edetty eniten myös tietotekniikkainsinöörin tehtävistä sekä tietoliikenneinsinöörin tehtävistä. Ohjelmistosuunnittelijoista ei ole puolestaan siirrytty yrittäjiksi tässä kohdejoukossa ollenkaan. Palkkatukityön ja työttömyyden osuudet ovat korkeimpia tuotantotyöntekijöiden tehtävistä irtisanotuilla/irtisanoutuneilla, mutta myös toimistotyöntekijät ovat keskimääräistä enemmän työttöminä suhteessa koko aineiston lukemiin. Tietotekniikkainsinöörien joukossa työttömyys on tämän joukon pienintä. Työttömyysetuudella opiskelu omaehtoisesti on yleisintä puolestaan tietoliikenneinsinöörien ja ohjelmistosuunnittelijoiden tehtävistä irtisanotuilla/irtisanoutuneilla. Tässä joukossa työvoimakoulutukseen on menty eniten tuotantotyöntekijöiden tehtävistä sekä tietotekniikkainsinöörin taustalla.

Koulutuksen näkökulma

Seuraavassa työmarkkina-asetietoihin yhdistetään kohderyhmän koulutus-tiedot. Tarkastelussa on oleellista päästä selvittämään, miten eri koulutustaustat

vaikuttavat kohderyhmäläisten työllistymiseen, opiskelemaan hakeutumiseen jne. Seuraavaan taulukkoon on koottu kyselyaineiston pohjalta kohderyhmän työmarkkina-asema kyselyn toteuttamishetkellä koulutuksen mukaan. Koulutustasokohtaisia lukemia tulee käsitellä suuntaa-antavalla tasolla, sillä joihinkin koulutustasoihin liittyy suhteellisen vähäinen määrä vastauksia.

Taulukko 8. Kyselyhetken työmarkkina-asema suhteessa kohderyhmän koulutustaustaan (n, kaikki=1548 ja n_{koulutuksittain} 1539).

%	Kaikki yht.	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	2. asteen ammatillinen tutkinto	Ylioppilastutkinto	Opistotutkinto	Alempi amk-tutkinto	Ylempi amk-tutkinto	Alempi yliopisto-/korkeakoulututkinto	Ylempi yliopisto-/korkeakoulututkinto
Olen työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	14,7	40,5	43,5	31,1	45,2	51,6	42,1	49,7
Olen työssä omassa yrityksessä	2,8	0	1,2	3,5	2,7	1,2	5,4	0	4,6
Olen palkkatukityössä	2,0	0	3,2	0	1,5	4,8	1,1	0	1,1
Olen työttömänä	32,9	66,7	31,6	25,9	39,8	28,6	25,8	29,8	29,8
Opiskelen omaehtoisesti	2,8	0	2,8	3,5	4,5	3,2	1,1	7,0	2,0
Opiskelen omaehtoisesti työttömyysetuudella	6,1	4,0	5,7	8,2	7,2	6,7	4,3	8,8	4,8
Olen työvoimakoulutuksessa	9,2	12,0	12,6	11,8	11,7	8,3	7,5	8,8	5,7
Eläkkeellä	0,8	2,7	0	1,2	1,1	0	1,1	1,8	1,1
Jokin muu	1,6	0	2,4	2,4	0,4	2,0	2,2	1,8	1,3

Selkein ero on nähtävissä työllistymisessä siinä, onko kohderyhmäläisellä perusasteen jälkeinen tutkinto vai ei. Jonkin tutkinnon omaavat irtisanotut/irtisanoutuneet ovat työllistyneet selvästi paremmin. Samoin tämä näkyy työttömyyden osalta päinvastoin, eli ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat ovat selvästi useammin työttöminä. Korkeakoulututkinnoissa puolestaan ylemmän tason tutkinto näyttäisi auttavan työllistymään hieman alemman tason tutkintoja paremmin.

Alueellinen näkökulma

Tarkasteluun saadaan alueellista näkökulmaa yhdistämällä työmarkkina-asematietoihin kohderyhmän TE-toimistotieto. Tämä tarkkuustaso tarkoittaa käytettävissä olevien tietojen valossa käytännössä samalla ELY-keskustasoa. Seuraavaan taulukkoon on koottu kohderyhmän työmarkkina-asema kyselyhetken tilanteessa tarkastelussa mukana olleiden alueiden mukaisesti. Joitakin yksittäisiä vastauksia oli muutamalta muulta TE-toimistoalueelta, mutta näitä tietoja ei esitetä liian vähäisten havaintojen takia.

Taulukko 9. Kyselyhetken työmarkkina-asema kohderyhmäläisillä alueittain (n, kaikki=1548 ja n, alueet yht. 1501).

	Tilanne kyselyn toteuttamishetkellä (osuudet kohderyhmästä %)				
	Kaikki yht.	Pirkanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Uusimaa	Varsinais-Suomi
Työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	44,5	46,9	43,8	36,2
Työssä omassa yrityksessä	2,8	4,0	4,9	3,5	0,9
Palkkatukityössä	2,0	3,0	0,7	0,4	3,6
Työttömänä	32,9	27,0	18,2	37,4	38,2
Omaehtoinen opiskelu	2,8	1,5	5,6	2,0	2,8
Omaehtoisen opiskelu työttömyysetuudella	6,1	6,5	11,5	2,9	5,5
Työvoimakoulutuksessa	9,2	10,5	10,1	6,6	11,2
Eläkkeellä	0,8	0	0,3	2,2	0,4
Jokin muu	1,6	3,0	1,7	1,1	1,2

Kohderyhmän työllistymisessä on eroja alueittain. Eroihin vaikuttaa varmasti osaltaan se, millainen aika on kulunut irtisanomisesta/irtisanoutumisesta kyselyn toteuttamishetkeen. Tässä ensimmäisessä tarkastelussa ei kuitenkaan oteta vielä huomioon mahdollisia ajallisia eroavuuksia. Kohderyhmä on työllistynyt avoimille työmarkkinoille Pirkanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla selvästi paremmin kuin Varsinais-Suomessa. Sama tilanne on omaan yritykseen työllistyneiden osalta. Työttömien osuus on selvästi alhaisin Pohjois-Pohjanmaalla. Palkkatukityöhön on ohjautunut eniten kohderyhmää Varsinais-Suomessa. Kohderyhmän tie on vienyt opiskelujen suuntaan eniten Pohjois-Pohjanmaalla ja vähiten Uudellamaalla.

Seuraavan tarkastelun avulla voidaan huomioida paremmin myös työttömyyden alkamisesta kulunut aika. Ottamalla käsittelyyn kysymys siitä, mikä on ollut kohderyhmien ensimmäinen tapahtuma tai palvelu työttömyyden alkamisen jälkeen, päästään jo parempaan vertailtavuuteen. Seuraavaan taulukkoon on koottu alueellinen näkökulma tähän kysymykseen.

Taulukko 10. Urapolut työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen, ensimmäinen tapahtuma/palvelu alueittain (n, kaikki=1546 ja n, alueet=1498).

	Tilanne ensimmäisen tapahtuman tai palvelun ajankohdassa (osuudet kohderyhmästä %)				
	Kaikki yht.	Pirkanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Uusimaa	Varsinais-Suomi
Työllistyi palkkatyöhön	24,8	29,0	28,3	28,6	18,5
Työllistyi omaan yritykseen	3,1	4,5	4,9	4,2	1,1
Aloin opiskelemaan (omaehtoisesti)	10,9	13,0	11,5	12,2	9,3
Aloin opiskelemaan (työttömyysetuudella)	7,4	11,0	10,5	4,0	6,6
Aloitin työvoimakoulutuksen	20,7	17,5	26,2	10,6	27,5
Aloitin palkkatukityössä	0,7	1,0	0	0,2	0,7
Osallistuin valmennukseen	12,4	7,5	5,6	13,5	16,9
Työttömyys jatkuu	15,8	12,5	9,1	20,4	16,2
Siirtyminen eläkkeelle	0,4	0	0	1,1	0,2
Jokin muu	3,8	4,0	3,1	5,1	3,0

Tämä tarkastelu antaa ainakin vahvistuksen sille, että edellä mainitut alueelliset eroavuudet työllistymisessä palkkatyöhön ovat olemassa. EGR-kohderyhmän työllistyminen palkkatyöhön on ollut heikompaa Varsinais-Suomessa. Työttömien osuus puolestaan on keskimääräistä alhaisempaa Pohjois-Pohjanmaalla, mutta myös Pirkanmaalla. Varsinais-Suomessa EGR-kohderyhmän työttömyys on aineiston keskimääräisellä tasolla, kun taas Uudellamaalla työttömyys kohderyhmässä on hieman keskimääräistä suurempaa. Varsinais-Suomen EGR-kohderyhmä puolestaan on hakeutunut keskimääräistä enemmän valmennukseen ja työvoimakoulutukseen. Erityisesti Uudellamaalla työvoimakoulutusta on käytetty tässä kohderyhmässä (ainakin siis alkuvaiheen toimenpiteenä) keskimääräistä selvästi vähemmän.

Alueellisia eroavuuksia oli nähtävissä aineistossa myös muiden työllistymiseen liittyvien asioiden suhteen. Eroavuuksia oli havaittavissa edellä käsitellyn palkkatyöhön työllistymisen tavoin erityisesti Varsinais-Suomen ja muiden tarkastelussa olleiden alueiden välillä. Varsinais-Suomessa selvityksen kohderyhmän työllistyminen suuntautui selvästi keskimääräistä enemmän uusille toimialoille ja uusiin ammatteihin. Tämä tarkoitti samalla sitä, että varsinaissuomalaiset kohderyhmäläiset kokivat pääsevänsä hyödyntämään kertynyttä työkokemusta tai osaamista nykyisessä työssään keskimääräistä vähemmän. Varsinais-Suomen heikompia luke-mia selittää kuitenkin osaltaan lähtöammattien luonne. Siellä lähtöammattina on ollut selvästi keskimääräistä enemmän tuotantotyöntekijä, kun taas muilla tarkastelun alueilla korostuvat mm. ohjelmistosuunnittelijat ja tietotekniikan projektipäälliköt. Selvityksen fokuksen ollessa kuitenkin kokonaisuudessa tässä koh-taa ei tuoda esille enempää alueellisia havaintoja. Niitä on mahdollista tehdä lisää lähinnä suuntaa-antavalla tarkkuudella tämän raportin liitteenä olevien liitetaulu-koiden avulla.

Ikänäkökulma

Työmarkkina-asematietoon yhdistettiin myös kohderyhmän ikä. Seuraavaan taulukkoon on muodostettu aineistosta ikäluokat ja yhdistetty tämä tieto työmarkkina-asematietoon kyselyn vastaushetkeltä. Jakaumat osoittavat muutosturvalaisten ikäluokittaisen työmarkkina-aseman. Alle 25-vuotiaiden ikäryhmä on jätetty pois liian pienen vastausmäärän takia. Jakaumien perusteella voidaan nähdä, että työllisten osuus on suurimmillaan ns. nuorempien ja keski-ikäisten ikäluokissa. Eniten työllistyneitä on 30–34-vuotiaiden sekä 35–39-vuotiaiden joukossa. Mitä vanhempiin kohderyhmäläisiin tullaan, sitä harvemmat työllistyvät verrattuna heitä nuorempiin ikäluokkiin. Selvä ero on nähtävissä työttömien määrässä erityisesti 60-vuotiaiden molemmiin puolin. Nuoremmat ikäluokat puolestaan näyttävät opiskelevan omaehtoisesti muita ikäluokkia useammin.

Taulukko 11. Kyselyhetken työmarkkina-asema kohderyhmäläisillä ikäryhmittäin (n, kaikki=1548 ja n, alueet yht. 1535).

%	Kaikki yht.	25-29-vuotiaat	30-34-vuotiaat	35-39-vuotiaat	40-44-vuotiaat	45-49-vuotiaat	50-54-vuotiaat	55-59-vuotiaat	60-vuotiaat ja vanhemmat
Olen työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	48,4	54,5	53,5	50,8	42,9	37,4	24,4	6,0
Olen työssä omassa yrityksessä	2,8	0	0,7	3,5	3,6	3,1	3,3	1,8	1,7
Olen palkkatukityössä	2,0	0	2,2	2,7	1,8	1,7	3,7	1,2	0
Olen työttömänä	32,9	19,4	20,1	23,0	23,0	28,9	33,6	53,0	77,6
Opiskelen omaehtoisesti	2,8	6,5	3,0	2,7	4,5	2,4	3,3	0,6	0,9
Opiskelen omaehtoisesti työttömyysetuudella	6,1	12,9	4,5	5,5	7,9	8,0	3,3	4,9	3,4
Olen työvoimakoulutuksessa	9,2	9,7	11,9	6,6	6,3	12,5	13,1	13,4	0
Eläkkeellä	0,8	0	0	0	0	0	0,9	0	9,5
Jokin muu	1,6	3,2	3,0	2,3	2,1	0,3	1,4	0,6	0,9

Sukupuolten näkökulma

Seuraavassa taulukossa on esillä sukupuolten väliset erot kohderyhmän työmarkkina-asemassa kyselyhetken tilanteessa. Koko aineistossa on miehiä 56 prosenttia ja naisia 44 prosenttia. Taulukossa esitetyt tilanteet sukupuolen mukaan tulee suhteuttaa tähän koko aineiston jakaumaan. Suhteellisesti tarkasteltuna miehet ovat edenneet toihin avoimille työmarkkinoille hieman naisia paremmalla menestyksellä, sillä työllistyneistä noin 60 prosenttia oli miehiä. Lisäksi miehet ovat työllistyneet selvästi useammin omaan yritykseen kuin naiset. Työttömyyden sekä palkkatukityöhön ja työttömyysetuudella omaehtoiseen opiskeluun etenemisen suhteen sukupuolten välisiä eroja ei ole havaittavissa, vaan ne noudattavat aineiston normaalia jakaumaa. Naiset osallistuvat selvästi miehiä useammin puolestaan työvoimakoulutukseen ja omaehtoiseen opiskeluun tässä kohderyhmässä.

Taulukko 12. Kyselyhetken työmarkkina-asema kohderyhmäläisillä sukupuolen mukaan (n=1548).

	Tilanne kyselyn toteuttamishetkellä (osuudet kohderyhmästä %)	Tilanne sukupuolen mukaan
Työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	<p>60 % Mies 40 % Nainen</p>
Työssä omassa yrityksessä	2,8	<p>69 % Mies 31 % Nainen</p>
Palkkatukityössä	2,0	<p>55 % Mies 45 % Nainen</p>
Työttömänä	32,9	<p>56 % Mies 44 % Nainen</p>
Omaehtoinen opiskelu	2,8	<p>45 % Mies 55 % Nainen</p>
Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella	6,1	<p>55 % Mies 45 % Nainen</p>
Työvoimakoulutuksessa	9,2	<p>47 % Mies 53 % Nainen</p>
KOKO AINEISTO		<p>56 % Mies 44 % Nainen</p>

Työkokemuksen näkökulma

Työkokemuksen vaikutusta työllistymiseen tarkastellaan myös erikseen työmarkkina-asematietojen avulla. Alle yhden vuoden työkokemuksen omaavien tietoja ei esitetä liian vähäisen vastausmäärän vuoksi. Lukemista voidaan havaita, että pitkä työkokemus ei tuo mukanaan parempaa työllistymisasastetta tässä tarkastelussa. Alle viiden vuoden työkokemuksella on työllistytty näiden tietojen valossa paremmin kuin pidemmällä työkokemuksella. Työttömyys näyttäisi puolestaan koskettavan selvästi eniten kohderyhmäläisiä, joilla on yli 20 vuoden työkokemus. Pidempi työkokemus näkyy erityisesti eläkkeelle siirtymisenä, mikä on sinänsä luonnollista, sillä eläkkeelle siirrytään useimmiten pidemmän työuran päätteeksi. Opiskelijoiaksi

siirtymisessä ei ole tässä kohderyhmässä erityisen suuria eroja työkokemuksen näkökulmasta.

Taulukko 13. Kyselyhetken työmarkkina-asema kohderyhmäläisillä työkokemuksen mukaan (n, kaikki=1548 ja n, työkokemuksen mukaan 1540).

%	Kaikki yht.	1-5 vuotta	6-10 vuotta	11-15 vuotta	16-20 vuotta	21 vuotta tai enemmän
Olen työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	57,4	49,7	49,3	46,4	31,4
Olen työssä omassa yrityksessä	2,8	1,6	1,2	2,4	3,7	2,9
Olen palkkatukityössä	2,0	1,6	1,2	1,4	3,4	1,3
Olen työttömänä	32,9	24,6	23,4	25,9	25,2	44,8
Opiskelen omaehtoisesti	2,8	4,9	2,3	3,1	4,8	1,6
Opiskelen omaehtoisesti työttömyysetuudella	6,1	6,6	6,4	8,0	7,4	4,5
Olen työvoimakoulutuksessa	9,2	3,3	12,3	7,7	8,0	10,4
Eläkkeellä	0,8	0	0	0	0	2,1
Jokin muu	1,6	0	3,5	2,1	1,1	1,1

3.1.4 Johtopäätökset ja suositukset

- EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen/irtisanoutuneiden henkilöiden työttömyyden päättymistä oli mahdollista tarkastella siten, että pisimmän aikavälin tarkastelulle muodosti tilanne, jossa työttömyyden alkamisesta oli kulunut keskimäärin yksi vuosi. Tässä tilanteessa työttöminä olevien osuus on noin kolmasosa (n. 33 %) kohderyhmästä. Näin ollen 2/3 kohderyhmän kohdalla työttömyys on tuossa vaiheessa päättynyt tavalla tai toisella.
- Em. vaiheessa noin puolet kohderyhmästä on työllistynyt avoimille työmarkkinoille, omaan yritykseen tai palkkatukityöhön. 42 prosenttia kohderyhmästä oli työssä (palkkatyössä) avoimilla työmarkkinoilla, vajaa 3 prosenttia toimi yrittäjinä ja palkkatukityössä puolestaan oli noin 2 prosenttia kohderyhmästä.
- Suhteellisen mittava joukko kohderyhmäläisiä oli opiskelemaan tai työvoimakoulutuksessa, molemmissa noin 9 prosenttia. Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella oli noin 6 prosentille tässä vaiheessa väylä eteenpäin.
- Selvityksessä toteutetun kyselyn avulla saatujen tietojen tarkastelu suhteessa rekisteritietoihin (URA) antoi mahdollisuuden tehdä havaintoja ja yleistyksen tietojen vastaavuuksista ainakin tämän selvityksen kohdejoukon osalta. URA-tiedoissa ilmoitetuista ”ei voimassa olevaa työllisyyskoodia” omaavista henkilöistä näyttäisi olevan noin 85–90 prosenttia työssä avoimilla työmarkkinoilla ja 10–15 prosenttia opiskelemaan tai muulla tavoin työvoiman ulkopuolella olevia.

- Työttömyysetuudella opiskelu vaikuttaa olevan oleellinen väylä eteenpäin EGR-hankkeista ICT-alalta irtisanotuille/irtisanoutuneille. Työttömyysetuudella opiskellaan noin puolta useammin kuin muutoin omaehtoisesti.
- Työttömyyden päättymistä ja sitä, miten nopeasti ICT-alalta irtisanotut/irtisanoutuneet ovat poistuneet työttömien työnhakijoiden joukosta, tulee tarkastella kohderyhmien ensimmäisten vaiheiden kautta. Tämä tarkoittaa sitä, että huomio kiinnitetään kohderyhmän ilmoittamiin ensimmäisiin tapahtumiin tai palveluihin heidän työmarkkina-asemassaan työttömyyden alkamisen jälkeen. Luonnollisesti aiemmin esitetyt noin vuoden tilannetta työttömyyden alkamisen jälkeen kuvaavat lukemat kertovat pysyvämmistä vaikutuksista tai tilanteesta suhteessa irtisanomistilanteeseen. Kuitenkin myös nämä seuraavat henkilöiden ensimmäisen vaiheen tiedot kuvaavat asiaa osuvasti.
- Työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen seuraavassa vaiheessa noin neljäsosa on työllistynyt palkkatyöhön. Lisäksi noin kolme prosenttia on työllistynyt omaan yritykseen ja vajaa yksi prosentti on aloittanut palkkatukityössä. Näin ollen voidaan todeta, että hieman alle kolmasosa työttömäksi ilmoittautuneista menee ensimmäisessä vaiheessa eteenpäin työllistymisen kautta. Palkkatyöhön työllistyminen on vienyt tässä vaiheessa kohderyhmässä keskimäärin 4,5 kuukautta. Omaan yritykseen työllistyminen on puolestaan tapahtunut vielä tätäkin nopeammin vieden aikaa keskimäärin noin 2,5 kuukautta.
- Kohderyhmästä vajaalla 16 prosentilla työttömyys on jatkunut yhtäjaksoisesti. Tämä tarkoittaa samalla sitä, että noin 84 prosenttia kohderyhmästä on edennyt työttömyyden alkamisen jälkeen johonkin seuraavaan vaiheeseen/työmarkkina-asemaan vähintäänkin väliaikaisesti.
- Työllistymisen ohella suurimpina ensimmäisinä väylinä eteenpäin on ollut työvoimakoulutus (noin 20 %), opiskelu (noin 18 %) ja valmennus (noin 12 %). Merkillepantavaa on se, että opiskelu on päästy aloittamaan suhteellisen nopeasti työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen, eli noin 3-4 kuukautta työttömyyden alkamisesta.
- Ensimmäisessä vaiheessa muuten kuin työllistymisen kautta edenneet muodostivat kohderyhmästä noin 2/3 (työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittuneista). Varsinkin tämän ryhmän jatkopolkua tarkasteltiin selvityksessä. Reilut puolet omaehtoisesti opiskelemaan lähteneistä ja vajaa puolet työttömyysetuudella omaehtoisesti opiskelemaan lähteneistä sekä työvoimakoulutukseen osallistuneista oli seuraavassa vaiheessa työllistynyt. Erityisesti opiskelun, mutta myös kouluttautumisen kautta, edetään siten melko hyvin uudestaan työelämään. Työvoimakoulutuksen käyneistä kuitenkin noin kolmasosa on jäänyt työttömäksi tässä seuraavassa vaiheessa. Erilaiset valmennukset puolestaan eivät näytä vievän kohderyhmää yhtä tehokkaasti työelämään, mutta ohjaavat koulullisessa määrin kohderyhmää työvoimakoulutuksiin.

- Työllistymisessä on ammattiryhmittäisiä eroja. Avoimille työmarkkinoille ovat parhaiten työllistyneet tietotekniikkainsinöörin ja ohjelmistosuunnittelijan tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet. Heikointa työllistyminen on selvityksessä käsittelyssä olleista ammattiryhmistä tuotantotyöntekijöiden joukossa.
- Edellä mainittu työllistymistilanne ammattiryhmittäin heijastuu luonnollisesti myös työttömyyteen. Työttömyys on kohderyhmässä korkeinta tuotantotyöntekijöiden tehtävistä irtisanotuilla/irtisanoutuneilla, mutta myös toimistotyöntekijät ovat keskimääräistä useammin työttöminä. Tuotantotyöntekijöille jatko-
polkujen kannalta korostuvat työvoimakoulutus ja palkkatukityö, sillä ammattiryhmästä irtisanotut/irtisanoutuneet etenevät keskimääräistä enemmän näiden toimenpiteiden/palveluiden kautta.
- Omaan yritykseen on työllistytty eniten tietotekniikkainsinöörin sekä tietoliikenneinsinöörin tehtävistä. Näistä ammateista irtisanotut/irtisanoutuneet siirtyvät siten selvästi keskimääräistä enemmän yrittäjyyteen.
- Uudelleentyöllistymiseen irtisanomistilanteen jälkeen vaikuttaa selvästi koulutus. Tämä vaikuttaa nimenomaan siten, että mikäli perusasteen jälkeinen tutkinto on olemassa, työllistyminen on parempaa. Ei ole niinkään oleellista, mikä tutkinto on kyseessä, vaan se, että ylipäänsä on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto.
- EGR-kohderyhmän alkuvaiheen työllistymisessä, työttömyydessä ja ohjautumisessa palveluihin on alueellisia eroja. Työllistyminen palkkatyöhön tai omaan yritykseen on ollut kohderyhmille keskimääräistä hankalampaa Varsinais-Suomessa. Tähän on vaikuttanut omalta osaltaan kohderyhmän koostumus, sillä Varsinais-Suomessa on tässä kohderyhmässä selvästi eniten tuotannollisista tehtävistä irtisanottuja/irtisanoutuneita.
- EGR-kohderyhmän nuoret ja keski-ikäiset (tässä erityisesti 25-44-vuotiaat) työllistyvät selvästi paremmin kuin heitä vanhemmat kohtalotoverit. Opiskelemaan hakeutuneet painottuvat puolestaan selvemmin nuoriin (alle kolmekymppiset).
- Miehet ovat edenneet töihin avoimille työmarkkinoille hieman naisia paremmalla menestyksellä. Tämä näkyy erityisesti työllistymisessä omiin yrityksiin. Naiset puolestaan osallistuvat selvästi useammin työvoimakoulutukseen ja omaehtoiseen opiskeluun tässä kohderyhmässä.
- Pitkä työkokemus ei näytä tuovan mukanaan parempia mahdollisuuksia työllistyä, vaan asia on juuri päinvastoin. Se näyttää lisäävän riskiä jäädä työttömäksi tämänkaltaisissa muutostilanteissa EGR-kohderyhmälle.
  - Koska työllistymisessä ja urapoluilla etenemisessä on ammattiryhmittäisiä eroja, tulee heikommin työllistyvien ryhmien etenemistä tukea ja antaa tarvittavaa ohjausta ammattiryhmäkohtaiset eroavuudet huomioiden. Esimerkiksi tuotantotyöntekijän tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet näyttävät ohjautuvan selvästi keskimääräistä enemmän palkkatukityöhön. Tietotekniikkainsinöörin sekä tietoliikenneinsinöörin tehtävistä

lähteneille vaikuttaa puolestaan yrittäjyys olevan keskimääräistä luontaisempi etenemisväylä.

- Varsinais-Suomen EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluville tuotannollisista työtehtävistä irtisanotuille/irtisanoutuneille on tarvetta kohdistaa mahdollisuuksien mukaan erityistoimenpiteitä, jotta työllistyminen näillä kohderyhmillä saadaan paremmalle tasolle.
- Kaikenlainen ohjaaminen ja kannustaminen erityisesti tutkintoon tähtääviin opintoihin, mutta myös työvoimakoulutukseen on tarpeellista, sillä opinnot ja kouluttautuminen parantavat selvästi kohderyhmän työllistymistä. Työttömyysetuudella opiskelu vaikuttaisi olevan varsin hyvä vaihtoehto jo työelämässä melko pitkään olleille.

3.2 Uudelleen työllistymisen ja opiskelun suuntautuminen

Tässä luvussa käsitellään EGR-kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden työllistymisen suuntautumista erityisesti toimialojen näkökulmasta, mutta myös ammattien, osaamisen ja opiskelemaan hakeutumisen näkökulmista. Tarkastelussa ovat mukana ne selvityksen kohderyhmäläiset, jotka ovat ilmoittaneet työllistyneensä irtisanomisen tai irtisanoutumisen ja sitä seuranneen työttömyyden jälkeen. Opiskelua tarkastellaan opiskelemaan hakeutuneiden kohderyhmäläisten osalta.

Luvussa etsitään vastauksia seuraavaan selvityskysymykseen:

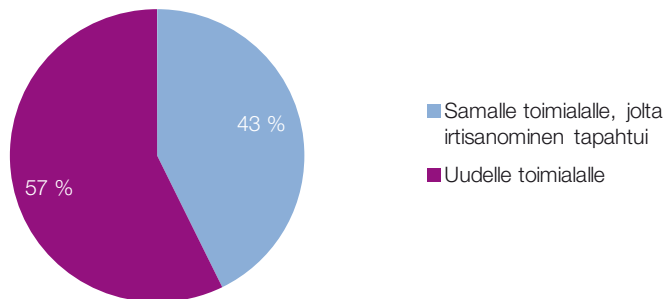
- **Millä toimialoilla uudet työpaikat ovat?**

Selvityskysymysten tarkasteluun aineisto on saatu kyselystä.

3.2.1 Työllistyminen toimialojen näkökulmasta

Kaikilta työttömyyden jälkeen työllistyneiltä kohderyhmäläisiltä kysyttiin kyselyssä, mille toimialalle he olivat työllistyneet. Kysymys muodostettiin siten, että kiinnostuksen kohteena olivat nimenomaan mahdolliset uudet toimialat, joille työllistyminen oli tapahtunut. Seuraavassa kuvassa on esillä vastausjakauma esitettyyn kysymykseen. Sen mukaan vajaa puolet (noin 43 %) on työllistynyt samalle toimialalle, jolta irtisanominen tapahtui, kun taas reilu puolet (noin 57 %) ilmoitti työllistyneensä uudelle toimialalle. Irtisanomistilanteet näyttäisivät siten vievän ICT-alalla työskennelleitä suuressa määrin muille toimialoille.

Kuva 3. Vastausjakauma kysymykseen, mille toimialalle olet työllistynyt (n=827).

Seuraavaan taulukkoon on koottu vastaajien ilmoittamat uudet toimialat, joille he ovat työllistyneet. Taulukossa on esillä 15 eniten ilmoitettua toimialaa, mikä tarkoittaa samalla sitä, että näille yksittäisille toimialoille on aineiston perusteella työllistynyt aina vähintäänkin yksi prosentti kohderyhmästä. Prosenttilukemat kuvaavat näille toimialoille työllistyneiden suhteellista määrää kaikista työllistyneistä. Tämä tarkoittaa sitä, että laskelmassa on huomioitu myös ne vastaajat, jotka ilmoittivat työllistyneensä samalle toimialalle, jolta irtisanominen tapahtui (eli sadassa prosentissa ovat mukana myös uudelleen ICT-alalle työllistyneet).

Kyselyssä vastaajat ilmoittivat uusiksi toimialoiksi (joihin on työllistytty) yhteensä noin 60 erilaista toimialaa. Vastauksia tulkittaessa joitakin toimialoja on yhdistetty 2-numerotasolla. Esimerkiksi taulukossa esiintyvä metalliala pitää sisällään sekä metallien jalostuksen (toimialaluokka 24) että metallituotteiden valmistuksen (toimialaluokka 25), sillä useissa tapauksissa oli vaikea vetää rajaa siitä, kumpaan toimialaan ilmoitettu uusi työpaikka kuuluukaan. Tarpeen mukaan tehtyjen yhdistelyjen kautta saatiin hyvin esille uusille toimialoille työllistyneiden suuntautuminen.

Taulukko 14. Uusille toimialoille työllistyneiden toimialat ja osuudet koko aineistosta työllistyneistä. Taulukossa esillä 15 vastaajien eniten ilmoittamaa toimialaa (n=368).

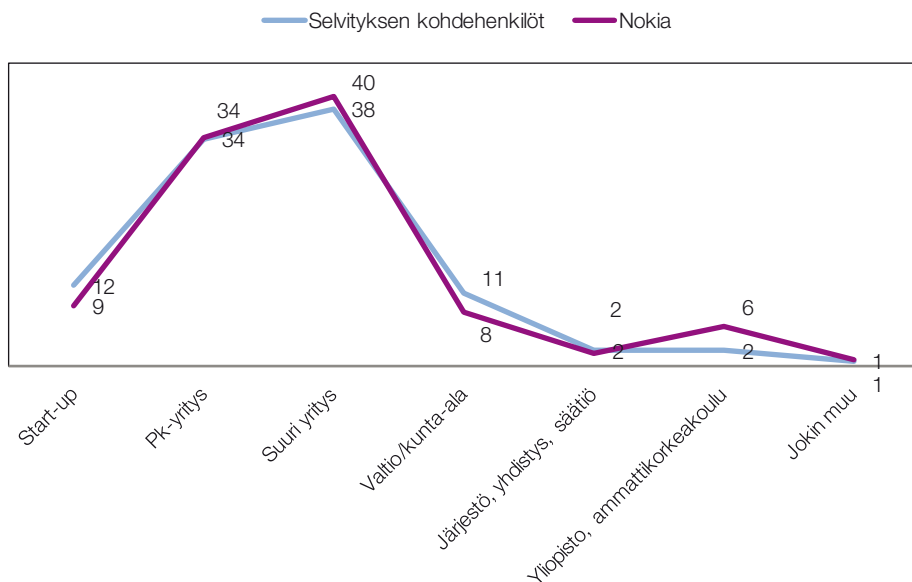
	% kaikista työllistyneistä
Terveys- ja sosiaalipalvelut	3,3
Kaupan ala	3,2
Metalliala	3,0
Lääkkeiden valmistus	2,5
Kuljetus ja varastointi	1,9
Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	1,9
Koulutus	1,9
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	1,6
Muu valmistus	1,5
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	1,5
Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto	1,4
Kiinteistöala	1,3
Liikkeenjohdon konsultointi	1,3
Muut henkilökohtaiset palvelut	1,1
Kiinteistön- ja maisemanhoito	1,0

ICT-alalta irtisanottuja/irtisanoutuneita on vetänyt puoleensa parhaiten terveys- ja sosiaalipalvelut, kaupan ala sekä metalliala. Nämä kolme alaa ovat yhteensä työllistäneet jo lähes joka kymmenennen ICT-alalta irtisanotun/irtisanoutuneen selvityksen kohteena olevan EGR-hankkeen kohderyhmäläisen (jotka ovat ilmoittautuneet irtisanomisen/ irtisanoutumisen jälkeen työttömiksi työnhakijoiksi). Kohtuullinen joukko on työllistynyt myös lääkkeiden valmistuksen toimialalle.

3.2.2 Työllistyminen organisaatioiden ja ajan näkökulmasta

Työllistyneiltä kysyttiin myös sitä, millaiseen organisaatioon he ovat työllistyneet. Seuraavassa kuvassa on esillä työllistymisen kohdistuminen organisaatioittain sekä vertailunäkökulman saamiseksi myös HRM Partnersin toteuttaman Nokiaa lähteneiden uudelleensijoittuminen -tutkimuksen osalta vastaava vastausjakauma. Nokiaa lähteneiden uudelleensijoittumisesta tehty suhteellisen tuore tutkimus mahdollisti tämän kysymyksen kohdalla vertailunäkökulman käyttämisen.

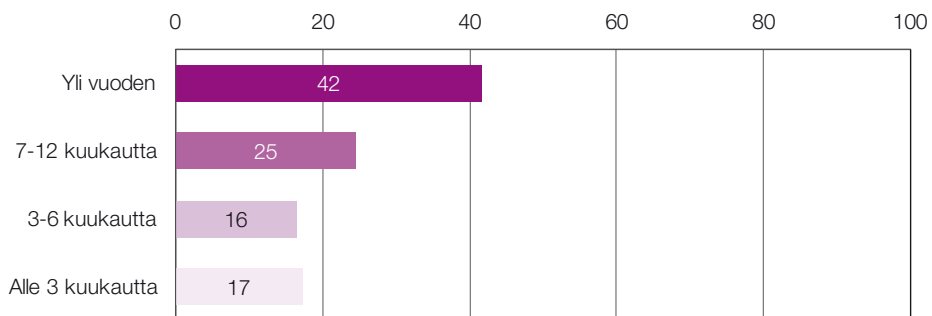
Kuva 4. Vastausjakauma kysymykseen, millaiseen organisaatioon olet työllistynyt (Selvityksen kohderyhmät n=798 ja Nokia (HRM Partnersin tutkimus) n=492).

Tämän selvityksen kyselyyn vastanneet EGR-hankkeiden kohderyhmäläiset kuin myös Nokian kohderyhmäläiset ovat työllistyneet samantyyppisiin organisaatioihin hyvin samalla volyymilla. Kokonaisuudessaan yritysmaailma (suuret ja pk-yritykset) on ollut vahvin työllistäjä kohderyhmille. Lisäksi noin joka kymmenes irtisanottu/irtisanoutunut on työllistynyt start-up-yrityksiin. Samoin lähes joka kymmenes on työllistynyt valtiolle tai kunta-alalle. EGR-hankkeiden kohderyhmät ovat työllistyneet puolestaan vähemmän yliopistoihin tai ammattikorkeakouluihin kuin Nokialta lähteneet.

Työllistyneiden työsuhteen kesto ja tehdyn työsopimuksen luonne antavat omalta osaltaan tietoa kohderyhmään kuuluvien henkilöiden uusista työpaikoista. Isompi osa irtisanomisen tai irtisanoutumisen jälkeen työllistyneistä on tehnyt uuteen työpaikkaan toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen (noin 68 %). Määräaikaisella työsopimuksella uusiin työpaikkoihin on puolestaan työllistynyt noin 32 prosenttia työllistyneistä. Seuraavassa kuvassa on lisäksi esillä irtisanomisen tai irtisanoutumisen jälkeen työllistyneiden nykyisten työsuhteiden kestot kyselyn toteuttamishetkellä. Suuri osa irtisanomistilanteen jälkeen työllistyneistä on ehtinyt olla työssä jo yli vuoden.

Kuva 5. Irtisanomisen/irtisanoutumisen jälkeen alkaneen työsuhteen kesto kyselyyn vastaamishetkellä (n=777).

3.2.3 Työllistyminen ammattien ja osaamisen näkökulmasta

Selvityksen kohderyhmän uusia työpaikkoja on mahdollista tarkastella myös ammattien näkökulmasta. Kyselyssä vastaajilta kysyttiin heidän ammatiaan työsuhteen päättymishetkellä. Seuraavassa taulukossa ovat esillä vastaajien ilmoittamat yleisimmät lähtöammatit. Kyselyyn vastanneista selvästi suurin ryhmä oli tuotantotyöntekijöiden ammatti, joita aineistossa oli noin 15 prosenttia. Seuraavaksi eniten joukossa oli tietotekniikan projektipäälliköitä. Molemmat ammattiryhmät ovat myös URA-aineiston perusteella koko EGR-kohderyhmän kolmen yleisimmän ammatin joukossa. URA:n perusteella kohderyhmässä on eniten tuotantotyöntekijöitä (17,2 %) ja kolmanneksi eniten (5,0 %) tietotekniikan projektipäälliköitä.

Taulukko 15. Lähtöammatti kyselyyn vastanneiden joukossa: missä ammatissa työskentelit työsuhteen päättymishetkellä?. Taulukossa esillä vastaajien eniten ilmoittamista ammateista kaikki, jotka muodostavat vähintään yhden prosentin koko aineistosta (n=1436).

	%
Tuotantotyöntekijä	15,2
Projektipäällikkö, tietotekniikka	10,4
Ohjelmistosuunnittelija	8,5
Toimistotyöntekijä	5,3
Tietoliikenneinsinööri	4,7
Tietotekniikkainsinööri	3,6
Tuotepäällikkö	3,4
Varastotyöntekijä	3,3
Atk-asiantuntija	3,3
Kokooja	2,6
Ostopäällikkö	2,4
Elektroniikkainsinööri	1,9
Asiantuntija	1,1
Ohjelmoija	1,0
Laatupäällikkö	1,0

Seuraavaan taulukkoon on koottu kyselyn kohderyhmän ilmoittama työkokemuksen pituus ammattialaan liittyvistä työtehtävistä työsuhteen päättymishetkellä. Suurin yksittäinen ryhmä tässäkin tarkastelussa on 11-15 vuotta kestäneessä työsuhteessa olleet. Kokonaisuudessaan ammattialaan liittyvästä työkokemuksesta voidaan havaita myös, että irtisanomiset/irtisanoutumiset ovat kohdanneet pääasiassa työntekijöitä, joilla on melko pitkä ammattialatyökokemus.

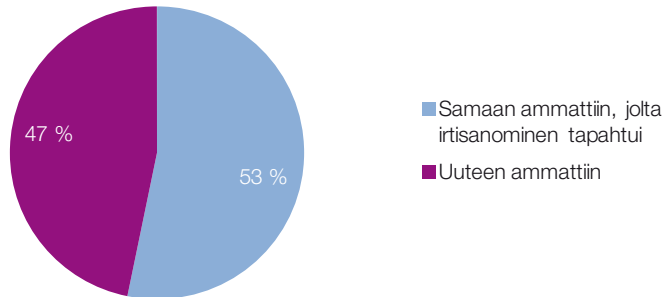
Taulukko 16. Työkokemuksen pituus ammattialaan liittyvistä työtehtävistä työsuhteen päättymishetkellä (n=1553).

	%
Alle 1 vuosi	0,7
1-5 vuotta	14,3
6-10 vuotta	22,8
11-15 vuotta	24,9
16-20 vuotta	19,0
21 vuotta tai enemmän	18,3

Kohderyhmän etenemistä voidaan tarkastella myös ammattien näkökulmasta kyselyaineiston perusteella. Irtisanomistilanteen jälkeen työllistyneitä pyydettiin ilmoittamaan kyselyssä se, ovatko he työllistyneet samaan ammattiin, jolta irtisanominen tapahtui, vai ovatko he työllistyneet uuteen ammattiin. Hieman suurempi osa työllistyneistä työskentelee samassa ammatissa ja vajaa puolet on vaihtanut uuteen ammattiin. Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että melko suuri osa

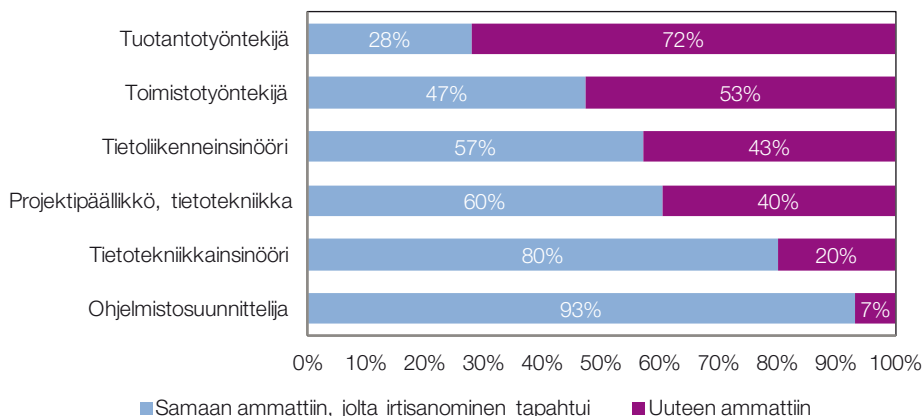
kohderyhmästä on vaihtanut uuteen ammattiin irtisanomistilanteen ja työttömyyden jälkeen.

Kuva 6. Vastausjakauma kysymykseen, mihin ammattiin olet työllistynyt (n=785).

Tarkastelemalla työsuhteen päättymishetkellä ollutta ammattia ristiin suhteessa edellä esitettyyn jakaumaan työllistymisestä samaan ammattiin tai uuteen ammattiin saadaan hieman lisätietoa ammattikohtaisesta pysyvyydestä tai ammatinvaihdosta kohderyhmässä. Seuraavaan kuvaan on koottu työsuhteen päättymishetkellä yleisimmät ammatit ja suuntautuminen irtisanomisen/irtisanoutumisen jälkeen näistä ammateista. Tähän tarkasteluun on voitu ottaa mukaan vain kohderyhmän yleisimmät ammatit vastausmäärien takia. Lähtöammattien näkökulmasta on nähtävissä isoja eroja siinä, suuntaudutaanko uudelleen samaan ammattiin vai uuteen ammattiin. Tuotantotyöntekijöiden joukosta on suuntauduttu selvästi eniten uusiin ammatteihin, kun taas ohjelmistosuunnittelijat ovat vaihtaneet harvoin ammattiaan irtisanomistilanteen jälkeen. Myös tietotekniikkainsinöörit ovat pysyneet suuressa määrin entisessä ammatissaan uuden työnantajan palveluksessa.

Kuva 7. Vastausjakauma kysymykseen, mihin ammattiin olet työllistynyt lähimmämmien mukaan (n=340).

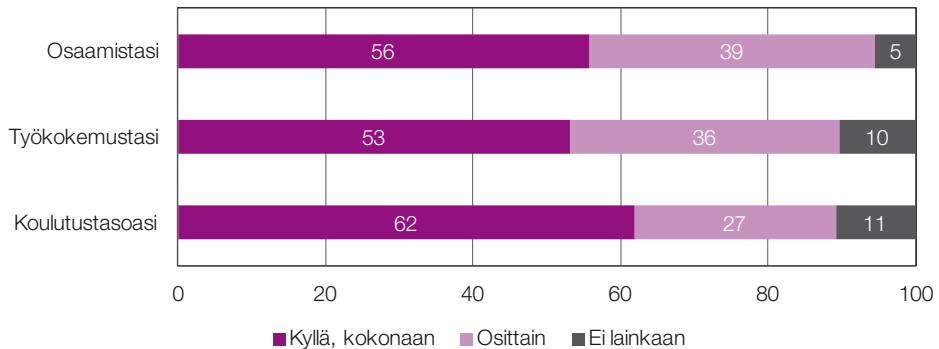
Kohderyhmästä noin 53 prosenttia on työllistynyt siten aiemmin (taulukossa 15) esitettyihin työsuhteen päättymishetkellä ilmoitettuihin ammatteihin. Noin 47 prosenttia on työllistynyt omasta näkökulmastaan uuteen ammattiin. Ilmoitettuja ammatteja oli paljon ja näin ollen kohderyhmä on kokonaisuudessaan työllistynyt moniin yksittäisiin ammatteihin. Joitakin selviä ammattiryhmiä saatiin kuitenkin aineistosta esille. Havaintomäärät eivät ole tässä kohtaa kovin suuria, joten tätä tarkastelua on pidettävä vain suuntaa-antavana. Seuraavaan taulukkoon on koottu uuteen ammattiin työllistyneiden ilmoittamista ammateista kymmenen yleisintä ja niihin työllistyneiden osuus kaikista työllistyneistä kyselyaineistossa. Aiemmin toimialakohtaisessa tarkastelussa esille tulleet terveys- ja sosiaalipalvelut sekä kaupanala saavat vahvistusta myös tässä ammattikohtaisessa tarkastelussa. Näille kahdella alalla oleviin ammatteihin on työllistytty uusista ammateista eniten.

Taulukko 17. Uuteen ammattiin työllistyneiden ammatit ja osuudet kaikista ammatteihin työllistyneistä. Mukana 10 yleisintä ammattia (n=367).

	% kaikista työllistyneistä
Hoitaja, Lähihoitaja, hoiva-avustaja, hoitotyöntekijä	2,5
Myyjä, myyntiassistentti, myyntisihteeri	2,3
Opettaja	1,0
Laitoshuoltaja	0,9
Projektipäällikkö	0,9
Toimitusjohtaja	0,9
Yrittäjä	0,9
Isännöitsijä	0,8
Kirjanpitäjä	0,6
Konsultti	0,6

Irtisanomistilanne voi vaikuttaa toimialan ja ammatin vaihtumisen lisäksi mahdollisuuden hyödyntää kertynyttä osaamista, työkokemusta tai koulutustasoa. Kyselyssä irtisanomisen/irtisanoutumisen jälkeen työllistyneiltä tiedusteltiin, miten heidän nykyinen työnsä vastaa vaatimustasoltaan näitä ominaisuuksia. Seuraavassa kuvassa on esillä vastausjakaumat tähän kysymykseen.

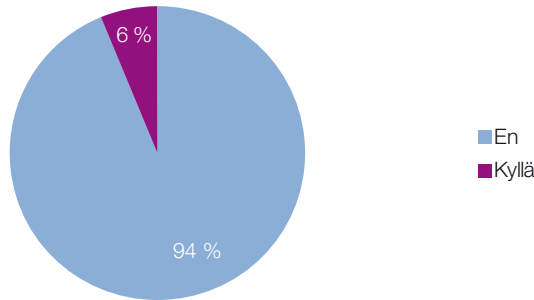
Kuva 8. Vastausjakauma kysymykseen, vastaako nykyinen työsi vaatimustasoltaan... (n=776–794).

Kokonaisuudessaan kohderyhmä näyttää päässeen hyödyntämään melko hyvin kertynyttä osaamista, työkokemusta ja koulutustasoa nykyisessä työssään. Suurimmalla osalla nykyinen työ vastaa heidän osaamistaan, työkokemustaan ja koulutustasoaan kokonaan tai vähintäänkin osittain. Noin 10 prosenttia vastaajista on kuitenkin ilmoittanut, ettei heidän nykyinen työnsä vastaa ollenkaan heidän työkokemustaan tai koulutustasoaan. Noin 5 prosenttia kyselyvastaajista ei pääse hyödyntämään osaamistaan nykyisessä työssään. Tämä kokonaisuudessaan noin kymmenesosa kohderyhmästä voidaan tulkita olevan mitä suuremmassa määrin selkeitä ammatinvaihtajia.

Kysely antoi mahdollisuuden tiedustella irtisanomisen/irtisanoutumisen jälkeen työllistyneiden mahdollista alueellista liikkuvuutta. Työllistyneiltä kysyttiin, ovatko he vaihtaneet asuinpaikkakuntaansa nykyisen työn vuoksi.

Kuva 9. Vastausjakauma kysymykseen, oletko vaihtanut asuinpaikkakuntaasi nykyisen työn vuoksi (n=800).

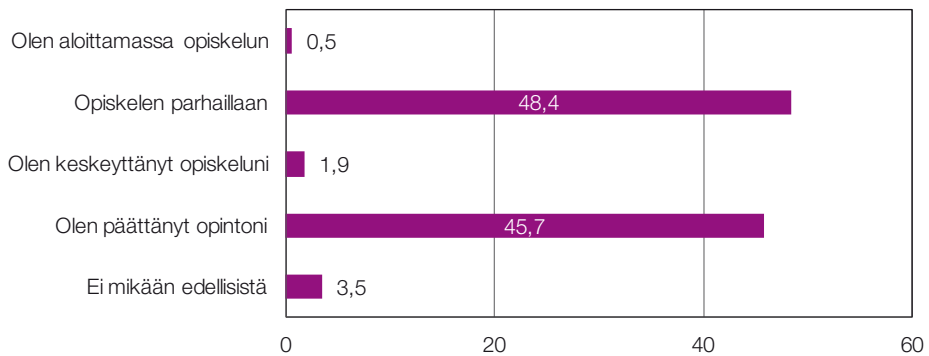

Suurin osa kohderyhmästä ei ole vaihtanut asuinpaikkakuntaansa uuden työn vuoksi. Joissakin yksittäisissä vastauksissa mainittiin, että työmatka on pidentynyt entiseen verrattuna. Eli pienessä määrin ja yksittäisissä tapauksissa pendelöinti on kasvanut. Niiden vastaajien osalta, jotka olivat vaihtaneet asuinpaikkakuntaansa nykyisen työn vuoksi, kysyttiin muuton suuntautumista. Kokonaisuudessaan tämä joukko oli pieni, eli em. noin 6 % työllistyneistä, joten muuton suuntautumisen suhteen ei muodostunut kuin kaksi selvää ryhmää. Nämä olivat muutto ulkomaille sekä pääkaupunkiseudulle. Muut muuttosuunnat olivat hyvin yksittäisiä kohdistuen eri puolille Suomea, lähinnä kuitenkin maakuntakeskuksiin. Niistä henkilöistä, jotka olivat vaihtaneet asuinpaikkakuntaa nykyisen työn vuoksi ja jotka ilmoittivat muuttokohteen, ulkomaille muuttaneita oli noin 28 prosenttia ja pääkaupunkiseudulle muuttaneita noin 23 prosenttia.

3.2.4 Kohderyhmä opiskelemisen näkökulmasta

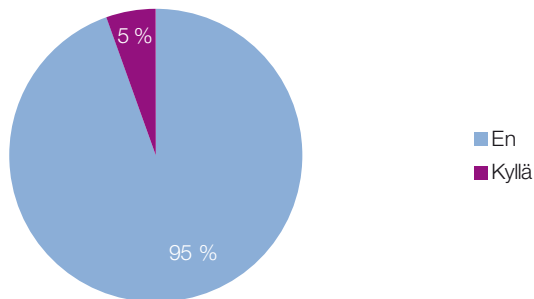
Kyselyyn vastanneet henkilöt, jotka ovat irtisanomisensa/irtisanoutumisensa jälkeen opiskelleet, kertoivat muutaman kysymyksen kautta opiskelujensa luonteesta. Näistä vastaajista melkein puolet opiskeli vielä vastaushetkellä hieman pienemmän joukon kertoessa päättäneensä opinnot vastaushetken mennessä. Lisäksi vastaajien joukossa oli vähäinen määrä henkilöitä, jotka kertoivat keskeyttäneensä opintonsa (1,9 %) tai olevansa juuri aloittamassa opintonsa (0,5 %). Ei mikään edellisistä -vaihtoehdon vastaajat (3,5 %) eivät antaneet sanallista selitystä opiskeluvaiheestaan.

Kuva 10. Vastausjakauma kysymykseen, missä vaiheessa opintosi ovat (n=593).

Suurin osa (95 %) opiskelemissa olleista kohderyhmän edustajista ei ole vaihtanut asuinpaikkakuntaansa opiskelunsa takia.

Kuva 11. Vastausjakauma kysymykseen, vaihdaitko asuinpaikkakuntaasi opiskelun vuoksi (n=550).

Vastaajia, jotka kertoivat vaihtaneensa asuinpaikkakuntaansa opiskelunsa vuoksi, oli kokonaisuudessaan 30 henkilöä, mutta heistä kaikki eivät kertoneet muutto- paikkakuntaansa. Paikkakunnan maininneet olivat muuttaneet eri puolille Suomea Hangosta Rovaniemelle. Yksittäisistä paikkakunnista muutto oli suuntautunut eniten Turkuun (16 %), jonne oli muutettu enemmän kuin pääkaupunkiseudun kuntiin yhteensä (12 %). Opiskelunsa vuoksi toiselle paikkakunnalle muuttaneista runsas puolet (54 %) kertoi asuvansa edelleen tuolla muutto- paikkakunnalla. Muut olivat muuttaneet opiskelupaikkakunnaltaan muualle.

Runsas kolmannes irtisanomisensa/irtisanoutumisensa jälkeen opiskelleista kertoi opiskelunsa tavoitteena olevaksi (tai olleeksi) koulutustasoksi 2. asteen ammatillisen tutkinnon. Ylemmän yliopisto-/korkeakoulututkinnon tavoitteekseen asettaneita vastaajia oli jonkin verran alle viidennes ja alemman ammattikorkeakoulututkinnon

noin kuudesosa vastaajista. Yli viidennes vastaajista ei valinnut mitään annetuista koulutustasovaihtoehdoista, vaan totesi tavoitteenaan olleen jotain muuta. Heistä suurimman ryhmän muodostivat henkilöt, joiden tavoitteena on ollut tai on edelleen täydennyskoulutus. Seuraavaksi eniten tässä joukossa oli henkilöitä, jotka totesivat tavoitteekseen työvoimakoulutuksen. Opettajan tai ammatillisen opettajan pätevöitymiskoulutukseen osallistuneet muodostivat suurimman ryhmän opintonsa yksilöineistä vastaajista, joiden tilanteeseen valmiit vaihtoehdot eivät sopineet.

Taulukko 18. Vastausjakauma kysymykseen, mikä koulutustaso on/oli opiskelusi tavoitteena (n=472).

	% opiskelleista
Peruskoulu	1,3
2. asteen ammatillinen tutkinto	34,7
Ylioppilastutkinto	0,6
Alempi amk-tutkinto	16,1
Ylempi amk-tutkinto	5,3
Alempi yliopisto-/korkeakoulututkinto	3,0
Ylempi yliopisto-/korkeakoulututkinto	17,2
Jokin muu, josta:	21,8
- Täydennyskoulutus	22
- Työvoimakoulutus	11
- Opettajan pätevöitymiskoulutus	9
- Ammatillisen opettajan pätevöitymiskoulutus	4
- Avoimen yliopiston opintokokonaisuus	3
- MBA	3
- Yrittäjäkoulutus	3

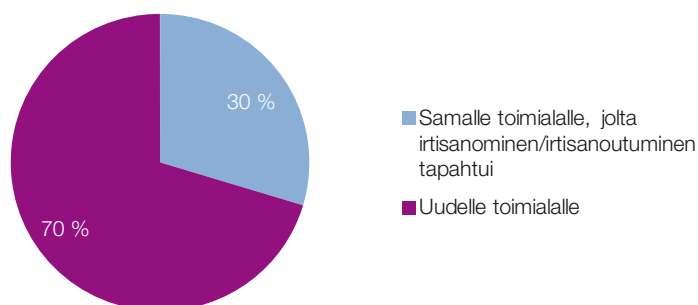
Kaksi kolmesta irtisanomisensa/irtisanoutumisensa jälkeen opiskelleista ilmoitti tutkinnolliseksi tavoitteekseen uuden tutkinnon suorittamisen. Myös tämän kysymyksen kohdalla monet valitsivat vaihtoehdon, jossa he pääsivät tarkemmin kertomaan opiskelunsa luonteesta. Eniten siinä kohden todettiin opiskelun olleen ammatitaidon ja osaamisen täydentämistä. Monet ilmoittivat tässä yhteydessä tavoitteekseen myös työllistymisen tai aiemman koulutuksen päivittämisen.

Taulukko 19. Vastausjakauma kysymykseen, mikä oli opiskelusi (tutkinnollisena) tavoitteena (n=481).

	% opiskelleista
Suorittaa uusi tutkinto	66,1
Suorittaa tutkinnon osa	6,2
Suorittaa kesken jäänyt tutkinto loppuun	8,9
Jokin muu, josta:	18,7
Ammattitaidon/osaamisen täydentäminen	31
Työllistyminen	11
Aiemman koulutuksen päivittäminen	7
Opettajain pätevyys	6
Lisäkoulutus	4
Yrittäjyys	4

Enemmän kuin kaksi kolmesta irtisanomisensa/irtisanoutumisensa jälkeen opiskelleista kyselyvastaajista ilmoitti tavoitteenaan olevan (tai olleen) työllistyminen uudelle toimialalle. Kolmasosa vastaajista ilmoitti pysyvänsä edelleen samalla toimialalla, jolta he olivat työpaikkansa menettäneet.

Kuva 12. Vastausjakauma kysymykseen, mille toimialalle tavoitteesi on työllistyä/työllistyt (n=486).

3.2.5 Johtopäätökset ja suositukset

- Vajaa puolet irtisanomisen ja työttömäksi ilmoittautumisen jälkeen työllistyneistä EGR-kohderyhmäläisistä (noin 43 %) on työllistynyt edelleen samalle toimialalle. Reilut puolet (noin 57 %) on siirtynyt työskentelemään uudelle toimialalle.
- Työttömäksi jääneitä ICT-alalta irtisanottuja/irtisanoutuneita ovat vetäneet parhaiten puoleensa terveys- ja sosiaalipalvelut, kaupan ala sekä metalliala. Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että työllistymistä on tapahtunut hyvin monille toimialoille, eikä yksikään kohderyhmälle uusia työpaikkoja tarjonnut toimiala nouse erityisen hallitsevaksi uudeksi työllistymisväyläksi.

- Reilu puolet (53 %) irtisanomisen ja työttömäksi ilmoittautumisen jälkeen työllistyneistä EGR-kohderyhmäläisistä työskentelee uudessa työpaikassaan samassa ammatissa kuin aikaisemmin. Vajaa puolet (47 %) on vaihtanut uuteen ammattiin. Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että melko suuri osa kohderyhmästä on vaihtanut uuteen ammattiin irtisanomistilanteen ja työttömyyden jälkeen.
  - Lähtöammattien näkökulmasta voidaan nähdä isoja eroja siinä, suuntaudutaanko uudelleen samaan ammattiin vai uuteen ammattiin. Tuotantotyöntekijöiden joukosta on suuntauduttu selvästi eniten uusiin ammatteihin, kun taas ohjelmistosuunnittelijat ovat vaihtaneet harvoin ammattiaan työllistyessään uudestaan irtisanomistilanteen jälkeen. Toimistotyöntekijöiden ammatista on myös vaihdettu mittavassa määrin muihin ammatteihin.
  - Kohderyhmän uusista ammasteista yleisimpiä ovat olleet hoitotehtäviin liittyvät (hoitaja, lähihoitaja, hoiva-avustaja, hoitotyöntekijä), sekä kauppaan liittyvät (myyjä, myyntiasistentti ja myyntisihteeri) ammatit. Tässäkin kohdalla on todettava, että yksikään uusi ammatti ei nouse erityisen hallitsevaksi uudeksi ammatiksi kohderyhmälle, vaan työllistyminen tapahtuu laajasti useisiin ammatteihin.
  - Valtaosa työttömäksi jääneistä ja tämän jälkeen työllistyneistä tai opiskelemaan hakeutuneista EGR-kohderyhmäläisistä ei ole vaihtanut asuinpaikkakuntaansa uuden työn tai opiskelun vuoksi. Vain noin 6 prosenttia on muuttanut uuden työpaikan ja noin 5 prosenttia opiskelun takia. Suurimmalle osalle on siten löytynyt työpaikka tai opiskelupaikka lähialueelta. Jossain määrin oli havaittavissa, että varsinkin uusi työpaikka on saattanut vaatia työmatkan merkittävää pidentämistä.
  - Koska noin puolet työttömäksi jääneistä ja tämän jälkeen opiskelun aloittaneista EGR-kohderyhmäläisistä opiskelee vielä parhaillaan, on kohderyhmän työllistymistuloksiin odotettavissa vielä selvästi parannusta.
  - Isolla osalla opiskelun tavoitteena on 2. asteen ammatillinen tutkinto (noin 35 prosentilla). Kohtuulliselle joukolle opiskelu on myös täydennyskoulutusta, jolla haetaan ammattitaidon ja osaamisen täydentämistä. Suurin osa suorittaa kuitenkin itselleen uutta tutkintoa (noin 66 prosenttia). Samoin suurin osa pyrkii tätä kautta työllistymään uudelle toimialalle. Kesken jäänyttä tutkintoa suorittaa puolestaan pieni joukko opiskelemaan lähteneistä (noin 9 prosenttia). ICT-alalta irtisanottujen/irtisanoutuneiden joukossa pyritään siten kokonaisuudessaan hakeutumaan suuressa määrin pois ICT-alalta.
- Koska ICT-alalta irtisanotut/irtisanoutuneet työntekijät varsinkin tuotannollisista työtehtävistä ovat suuntautuneet ja pyrkivät suuntautumaan suurissa määrin pois ICT-alalta, tämän muutosprosessin tukemiseen tulee kiinnittää edelleen huomiota.

3.3 Osallistuminen palveluihin (erityisesti TE-palveluihin) ja sen merkitys

Tässä luvussa käsitellään EGR-kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen/irtisanoutuneiden henkilöiden osallistumista TE-palveluihin sekä näkemyksiä näistä palveluista. Eli tarkastelussa ovat vain ne selvityksen kohderyhmäläiset, jotka ovat ilmoittaneet osallistuneensa näihin palveluihin työttömyyden alkamisen jälkeen.

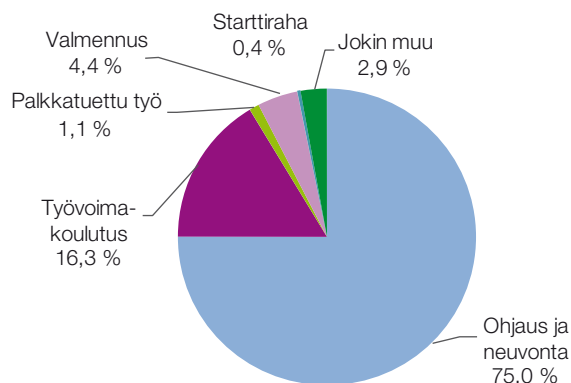
Luvussa etsitään vastauksia seuraaviin selvityskysymyksiin:

- **Millaisiin TE-palveluiden tarjoamiin palveluihin kohderyhmä on osallistunut?**
- **Onko havaittavissa positiivinen yhteys palveluihin osallistumisen ja työllistymisen / koulutukseen hakeutumisen / muihin palveluihin osallistumisen välillä?**

3.3.1 Palveluihin osallistuminen ja sen merkitys

Palvelujen käyttöön otti kantaa kyselyssä yhteensä 1550 vastaajaa. Heistä noin puolet (noin 49 %) ilmoitti olleena yhteydessä TE-toimistoon irtisanomisaikana (yt-neuvotteluiden aikana). Tarkastelua tehtiin tarkemmin TE-palveluihin osallistumisesta niiden vastaajien kanssa, jotka ilmoittivat osallistuneensa palveluihin irtisanomisen aikana tai sen jälkeen. Näitä vastauksia aineistossa oli yhteensä 841 (sama henkilö on voinut osallistua useampaan palveluun). Seuraavassa kuvassa on saatujen vastausten jakauma.

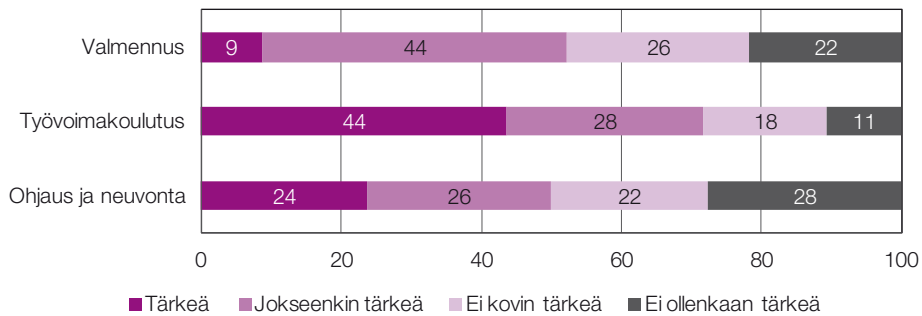
Kuva 13. Vastausjakauma kysymykseen, mihin seuraavista TE-palveluista/TE-toimiston palveluista olet osallistunut irtisanomisen aikana tai sen jälkeen (n, vastauksia=841).

Selvästi suurin osa vastaajista on osallistunut TE-palveluista ohjaukseen ja neuvontaan. Noin kolme neljästä palveluihin osallistuneesta on käyttänyt tätä palvelua irtisanomisen aikana tai sen jälkeen. Työvoimakoulutukseen tästä ryhmästä on osallistunut noin 16 prosenttia. Valmennukseen on osallistunut enää vain noin 4 prosenttia palveluita käyttäneistä. Palkkatuettu työ ja starttiraha olivat tässä joukossa jo hyvin harvinaisia palveluita. Jokin muu -kohtaan annetuista vastauksista osa kohdistui TE-palveluiden ulkopuolelle, sillä mm. Nokian järjestämiä koulutuksia ja kursseja nostettiin tässä kohtaa esille. TE-palveluihin liittyviä palveluita puolestaan tässä kohtaa olivat mm. työkokeilu, F.E.C-ohjelma ja erilaiset rekrytilaisuudet.

TE-palveluihin osallistuneilta kysyttiin myös heidän näkemyksiään palveluiden merkityksestä työllistymisen sekä opiskelemaan hakeutumisen kannalta. Seuraavassa kuvassa ovat esillä näkemykset palveluiden merkityksestä työllistymiseen. Tarkastelu voitiin tehdä palvelukohtaisten vastausten rajallisen määrän takia vain osalle kysymyksissä esitetystä palveluista. Varsinkin valmennukseen liittyvää jakaumaa tulee käsitellä van suuntaa-antavalla tasolla.

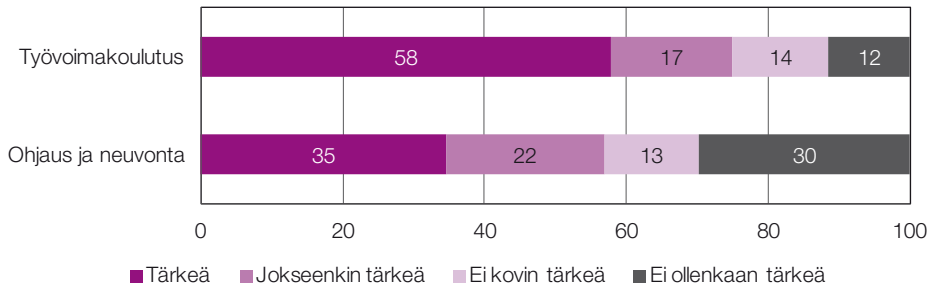
Kuva 14. Vastausjakauma kysymykseen, kuinka merkityksellisiä nämä palvelut ovat/olivat oman työllistymisesi kannalta (n=23–585).

Työvoimakoulutuksella on nähty olleen eniten merkitystä työllistymisen kannalta. Noin 70 prosenttia vastaajista oli nähnyt työvoimakoulutuksella olleen vähintäänkin jonkin verran vaikutusta työllistymisen kannalta. Ohjaus ja neuvonta sekä valmennus oli nähty selvästi kaksijakoisemmin, sillä noin puolet piti niitä merkityksellisinä työllistymisen kannalta ja noin puolet puolestaan ei nähnyt näillä palveluilla olleen asiassa merkitystä. Vaikutus näyttää siten olevan hyvin vaihtelevaa ja yksilöllistä.

Palveluiden merkitystä opiskelemaan hakeutumisen kannalta voitiin tarkastella kahden esitetyn palvelun osalta vastausten määrästä johtuen. Edellisen työllistymisen näkökulmasta tehdyn tarkastelun tavoin myös opiskelemaan hakeutumisen kannalta kaikkein myönteisimmin nousee esille työvoimakoulutus. Ohjauksen ja neuvonnan merkitys on nähty tässäkin kohtaa melko kaksijakoisesti.

Kuva 15. Vastausjakauma kysymykseen, kuinka merkityksellisiä nämä palvelut ovat/olivat opiskelemaan hakeutumisesi kannalta (n=52–238).

Raportin urapolkuja käsittelevässä luvussa (3.2) tehtiin jo havaintoja TE-palveluiden kautta edenneiden työllistymisestä ja opiskelemaan sekä koulutukseen hakeutumisesta. Havaintoja voitiin tehdä kyselyvastausten määrän perusteella työvoimakoulutuksen ja valmennuksen kautta edenneistä kohderyhmäläisistä. Tuossa kohden tehtiin havainnot, että työvoimakoulutuksen kautta (noin 49 %) on edetty vähintäänkin puolta useammin palkkatyöhön kuin valmennuksen kautta (noin 23 %). Molemmissa ryhmissä kuitenkin noin kolmannes on palannut työttömiksi seuraavassa vaiheessa. Valmennuksen kautta puolestaan edetään työvoimakoulutusta enemmän opiskeluun ja luonnollisesti työvoimakoulutukseen. Työvoimakoulutuksen kautta edetään taasen hyvin harvoin valmennukseen kohderyhmässä.

Kyselyaineisto mahdollisti tässä yhteydessä vielä erikseen TE-palveluista ohjausta ja neuvontaa saaneiden kohderyhmäläisten tarkastelun. Ohjausta ja neuvontaa saaneiden asiakkaiden työllistyminen palkkatyöhön (46 %) asettuu hyvin lähelle työvoimakoulutuksen lukemia (49 %), kun asiaa tarkastellaan urapolkujen siinä vaiheessa, kun palvelu on päättynyt ja katsotaan seuraavaa vaihetta. Ohjausta ja neuvontaa saaneista kohderyhmäläisistä on tässä vaiheessa myös noin kolmasosa työttöminä (30 %). Ohjausta ja neuvontaa saaneet osallistuvat selvityksen kohderyhmässä myös erittäin vähän työvoimakoulutukseen tai valmennukseen.

TE-palveluista ohjausta ja neuvontaa saaneiden asiakkaiden etenemistä työttömyyden alkamisen jälkeen on mahdollista verrata myös koko kyselyaineistoon. Seuraavaan taulukkoon on koottu koko aineiston mukainen ensimmäisen tapahtuman/palvelun vastausjakauma ja vastaava tilanne TE-palveluista ohjausta ja neuvontaa saaneiden osalta.

Taulukko 20. Urapolut työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen, ensimmäinen tapahtuma/palvelu. Vertailu ohjausta ja neuvontaa saaneiden ja koko ryhmän välillä (n=614 ja 1546).

%	Ensimmäinen tapahtuma tai palvelu (osuudet kohderyhmästä KAIKKI %)	Ohjausta ja neuvontaa saaneet
Työllistyi palkkatyöhön	24,8	37,8
Työllistyi omaan yritykseen	3,1	3,4
Aloin opiskelemaan (omaehtoisesti)	10,9	13,7
Aloin opiskelemaan (työttömyysetuudella)	7,4	8,8
Aloitin työvoimakoulutuksen	20,7	3,1
Aloitin palkkatukityössä	0,7	0
Osallistuin valmennukseen	12,4	5,0
Työttömyys jatkuu	15,8	23,8
Siirtyminen eläkkeelle	0,4	0,3
Jokin muu	3,8	4,1

* työttömyys on jatkunut yhtäjaksoisesti kyselyhetken saakka

Ohjausta ja neuvontaa saaneet asiakkaat ovat kyselyaineiston perusteella työllistyneet palkkatyöhön selvästi keskimääräistä paremmin (ja etenkin siis nopeammin) ensimmäisessä vaiheessa. Toisaalta tässä joukossa myös työttöminä olevia on ollut tuossa vaiheessa hieman keskimääräistä enemmän. Ohjausta ja neuvontaa saaneet kohderyhmäläiset ovat aloittaneet selvästi harvemmin ensimmäisessä vaiheessa työvoimakoulutuksen tai osallistuneet valmennukseen. Saatu ohjaus ja neuvonta ovat mitä ilmeisimmin ohjanneet kohderyhmää enemmänkin palkkatöihin ja opiskeluihin kuin em. palveluihin. Seuraavassa taulukossa on esillä samalla jaotellulla tehty tarkastelu suhteessa kyselyn toteuttamishetkellä olleeseen tilanteeseen. Eli kyseessä oli keskimäärin noin vuoden jälkeinen tilanne työttömyyden alkamisesta.

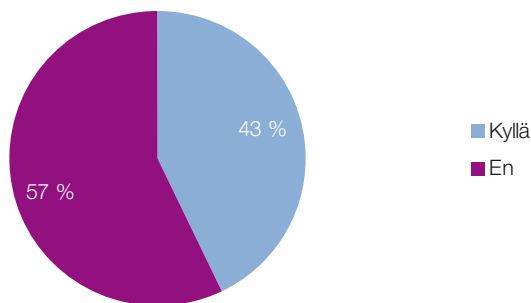
Taulukko 21. Kyselyhetken työmarkkina-asema kohderyhmäläisillä (n=609 ja 1548).

%	Tilanne kyselyn toteuttamishetkellä (osuudet kohderyhmästä KAIKKI %)	Ohjausta ja neuvontaa saaneet
Työssä avoimilla työmarkkinoilla	41,8	47,6
Työssä omassa yrityksessä	2,8	2,3
Palkkatukityössä	2,0	0,5
Työttömänä	32,9	33,2
Omaehtoinen opiskelu	2,8	4,4
Omaehtoisen opiskelu työttömyysetuudella	6,1	7,9
Työvoimakoulutuksessa	9,2	1,1
Eläkkeellä	0,8	0,7
Jokin muu	1,6	2,3

Lukemat osoittavat sen, että erot ovat tasoittuneet erityisesti avoimille työmarkkinoille työllistymisen osalta. Ohjausta ja neuvontaa saaneet kohderyhmäläiset olivat kuitenkin työllistyneet noin kuusi prosenttiyksikköä paremmin kuin selvityksen kohderyhmä kokonaisuudessaan. Työttömyyden taso oli hyvin samaa luokkaa riippumatta siitä, oliko saatu ohjausta ja neuvontaa. Ohjauksen ja neuvonnan kautta eteenpäin menneet olivat tässä vaiheessa hieman suuremmassa määrin opiskelemassa. Työvoimakoulutuksessa tämä ryhmä ei ollut erityisemmin tässäkin vaiheessa.

Edellinen tarkastelu rajoittui TE-palveluiden näkökulmaan. Vastaaajilta kysyttiin myös sitä, osallistuivatko he irtisanomisen/irtisanoutumisen aikana tai sen jälkeen joihinkin muihin (muiden tahojen kuin TE-hallinnon järjestämiin) työllistymistä edistäviin palveluihin. Hieman suurempi osa vastaajista ei ollut osallistunut näihin palveluihin (ks. seuraava kuva).

Kuva 16. Vastausjakauma kysymykseen, osallistuitko irtisanomisen / irtisanoutumisen aikana tai sen jälkeen joihinkin muihin (muiden tahojen kuin TE-hallinnon järjestämiin) työllistymistä edistäviin palveluihin (n=1452).

Tässä kohtaa huomio kiinnittyi siihen, mitä muita palveluita selvityksen kohderyhmä oli käyttänyt irtisanomisaikana tai sen jälkeen. Aineistosta nousi selvästi esille yksi iso ryhmä: Nokian tarjoamat erilaiset palvelut. Näitä palveluita oli käyttänyt noin 44 prosenttia kyselyyn vastanneista muita palveluita käyttäneistä. Erityisesti Nokian Bridge-ohjelma ja Timeout-koulutukset nostettiin esille. Muuten käytetyt palvelut olivat erilaisia valmennuksia, koulutuksia, matchmaking-tapahtumia, rekrytointitapaamisia, henkilökohtaista opastusta, osallistumista infotilaisuuksiin, luennoille ja seminaareihin, LinkedIn-ryhmä jne. Näitä palveluita tarjosivat hyvin monet erilaiset palveluntarjoajat mm. Accenture, Akavan & TEK:in PIOTTY-koulutukset, Amiedu, Salon aikuisopisto, Business Oulu, Barona, Experis, Sovelto, ECAM Consulting, Efactor Oy, Tieturi, Strategiapaja, Talentiimi, Hyria Koulutus Oy, Oulun Yritystakomo, Markkinointi-instituutti, Otto ry, Hermia Oy, ManPower, AS3, HRM Partners Oy jne.

Palveluiden käyttöä on mielenkiintoista tarkastella vielä siten, että missä määrin muiden tahojen (kuin TE-hallinnon järjestämiin) työllistymistä edistäviin palveluihin on osallistuttu erilaisten TE-palveluiden käyttäjien näkökulmasta. Ohjausta ja neuvontaa saaneet sekä työvoimakoulutuksessa olleet ovat osallistuneet hyvin samalla tavoin muiden tahojen järjestämiin palveluihin kuin koko selvityksen kohderyhmässä keskimäärin. Valmennuksessa olleet ovat puolestaan osallistuneet muiden tahojen järjestämiin palveluihin jonkin verran keskimääräistä vähemmän.

3.3.2 Johtopäätökset ja suositukset

- TE-palveluista EGR-kohderyhmä on käyttänyt selvästi eniten ohjausta ja neuvontaa. Tätä palvelua on käyttänyt noin 75 prosenttia palveluita käyttäneistä kohderyhmäläisistä. Seuraavaksi suosituin palvelu on ollut työvoimakoulutus, johon on osallistunut noin 16 prosenttia palveluita käyttäneistä kohderyhmäläisistä. Valmennukseen on osallistunut puolestaan melko pieni joukko (noin 4 %) palveluita käyttäneistä ja palkkatuettu työ sekä starttiraha vaikuttavan olevan tässä joukossa jo hyvin harvinaisia palveluita.
- Näistä em. palveluista asiakkaat ovat nähneet työvoimakoulutuksella olleen eniten merkitystä työllistymisen sekä opiskelemaan hakeutumisen kannalta.
- TE-palveluista saadun ohjauksen ja neuvonnan sekä valmennuksen merkitys on nähty kaksijakoisesti, sillä noin puolet selvityksen kohderyhmästä on pitänyt niitä merkityksellisinä työllistymisen kannalta ja noin puolet ei ole nähnyt näillä palveluilla olleen merkitystä työllistymisen kannalta. Palveluiden merkitys on selvästi hyvin yksilöllisesti koettu asia.
- TE-palveluista saadun ohjauksen ja neuvonnan voidaan sanoa näkyvän EGR-kohderyhmän työllistymistuloksissa ja ohjausvaikutuksina ainakin välillisesti. Ohjausta ja neuvontaa saaneet asiakkaat vaikuttavat työllistyneen palkkatyöhön selvästi keskimääräistä paremmin erityisesti ensimmäisessä vaiheessa. Saatu ohjaus ja neuvonta näyttävät siten nopeuttavan työllistymistä. Tämä ei tarkoita kuitenkaan sitä, että tässä joukossa olisi työttömiä keskimäärin vähemmän vaan päinvastoin. Alkuvaiheessa työttömien osuus on keskimääräistä suurempi osuuden tasoittuessa myöhemmässä vaiheessa kuitenkin keskimääräiseksi tässä EGR-kohdejoukossa.
- Näitä em. eroavuuksia selittävät enimmäkseen erot opiskelemaan sekä palveluihin ohjautumisessa. TE-palveluista ohjausta ja neuvontaa saaneet asiakkaat ovat ohjautuneet hieman keskimääräistä enemmän opiskeluihin. Tämä ryhmä on lisäksi aloittanut selvästi harvemmin työvoimakoulutuksen tai osallistunut valmennukseen. Saatu ohjaus ja neuvonta näyttäisivät vievän kohderyhmää enemmänkin palkkatöihin ja opiskeluihin, tavallaan ohi erilaisten ns. välivaiheen TE-palveluiden.

- EGR-kohderyhmä on käyttänyt myös muita palveluita kuin TE-palveluita irtisanomisaikana tai sen jälkeen. Erityisesti Nokian järjestämiä erilaisia koulutuksia ja kursseja on käytetty mittavassa määrin.
  - EGR-kohderyhmän saama ohjaus ja neuvonta TE-palveluista nopeuttavat selvästi kohderyhmän etenemistä ja ohjautuvuutta uudelleen työmarkkinoille sekä opiskeluihin. TE-palveluista saatavan ohjauksen ja neuvonnan merkitys prosessin nopeuttamisessa on hyvä tiedostaa.

3.4 EGR-kohderyhmä suhteessa muihin ICT-alalta irtisanottuihin

Raportin tässä analyysiosiossa käsitellään Euroopan globalisaatorahaston hankkeisiin osallistuneen kohderyhmän taustatietoja URA-järjestelmän tietojen pohjalta. Tarkastelua tehdään toisaalta koko ryhmän osalta, toisaalta otoksen perusteella vertailemalla otoksen henkilöitä muihin ICT-alalta irtisanottuihin työntekijöihin.

Luvussa etsitään vastauksia selvityskysymykseen:

- **Miten EGR-kohderyhmä eroaa muista ICT-alalta irtisanotuista työntekijöistä sosioekonomiselta rakenteeltaan?**

3.4.1 Vertaileva tarkastelu

Tarkastelu pohjautuu tässä luvussa kokonaan työ- ja elinkeinotoimiston asiakaspalvelun tietojärjestelmästä (URA) selvitystä varten saatuihin tietoihin niin varsinaisen kohderyhmän henkilöistä kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmästä. Vertailuryhmä on muodostettu poimimalla URA:sta 30.4.2014 poikkileikkaushetkellä kaikki sellaiset työttömänä olleet henkilöt, joiden ammatti kuuluu ammattiluokituksessa ryhmään 25 Tietotekniikka. Tähän ryhmään kuuluvat henkilöt johtavat tietotekniikkayrityksen työtä, tekevät automaattisen tietojenkäsittelyn ohjelmia ja yritysten ja hallintoelinten rationaalistamistyötä sekä huoltavat tietokoneita ja vastaavia laitteita. Lisäksi vertailuryhmään valittiin henkilöt, joiden ammatti on jokin seuraavista yksiselitteisesti ICT-alalle sijoittuvista EGR-kohderyhmän ammateista, joka samalla kuuluu 30 yleisimmän EGR-kohderyhmän ammatin joukkoon:

- 00315, Tietotekniikkainsinööri
- 00316, Tietoliikenneinsinööri
- 76330, Elektroniikka-asentaja
- 76335, Tietotekniikka-asentaja
- 76390, Muut tietoliikenne- ja elektroniikka-asentajat.

Kaiken kaikkiaan EGR-kohderyhmän henkilöt edustavat URA-aineiston perusteella 374 ammattikoodin mukaista ammattia. Kohderyhmän henkilöitä mahtuu 20 yleisimmän ammattinimikkeeseen alle yhteensä 57 prosenttia koko kohderyhmästä (seuraava taulukko). ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä ja sitä ammattiensa puolesta vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa näistä 20 yleisimmästä ammattinimikkeestä on edustettuna seitsemän ammattia. ICT-vertailuryhmässä näissä ammatteissa olleet henkilöt muodostavat ao. ryhmästä noin 60 prosentin osuuden, kun otoksessa EGR-kohderyhmästä vastaava osuus on 70 prosenttia.

Taulukko 22. EGR-kohderyhmän, EGR-kohderyhmän otoksen ja ICT-vertailuryhmän henkilöiden ammatit, 20 yleisintä ammattikoodia, henkilömäärät ja heidän osuutensa kaikista ao. ryhmän edustajista. (URA, tiedot saatu 30.4.2014.)

Ammattikoodi	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
76520 Tuotantoyöntekijä	757	17,2				
00315 Tietotekniikkainsinööri	243	5,5	243	18,2	61	10,8
25115 Projektipäällikkö, tietotekniikka	222	5,0	222	16,6	16	2,8
25255 Ohjelmistosuunnittelija	198	4,5	198	14,8	25	4,4
X2120 Ammattia ei voida määritellä	165	3,7				
88210 Varastoyöntekijä	103	2,3				
25250 Atk-asiantuntija	87	2,0	87	6,5	93	16,5
25230 Atk-suunnittelija	83	1,9	83	6,2	56	9,9
33115 Tuotepäällikkö	78	1,8				
24210 Toimistoyöntekijä	74	1,7				
00310 Elektroniikkainsinööri	57	1,3				
00316 Tietoliikenneinsinööri	57	1,3	57	4,3	8	1,4
32110 Ostopäällikkö	56	1,3				
30110 Markkinointipäällikkö	55	1,2				
76510 Kokooja	50	1,1				
76330 Elektroniikka-asentaja	47	1,1	47	3,5	84	14,9
00725 Työnjohtaja	45	1,0				
21320 Tekninen johtaja	41	0,9				
24110 Sihteeri	41	0,9				
33110 Myyntipäällikkö	41	0,9				
Yhteensä	2500	57	937	70	343	61

EGR-kohderyhmässä sukupuolijakauma on miesvoittoinen: miehiä on noin 55 prosenttia ja naisia 45 prosenttia (seuraava taulukko). ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä miesten osuus on vielä selvästi suurempi: miehiä on enemmän kuin kolme neljästä ryhmään kuuluvasta. Suora vertailu koko EGR-kohderyhmän ja ICT-vertailuryhmän välillä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, koska ICT-vertailuryhmän ammatit ovat varsin miesvoittoisia. Sen vuoksi erojen osoittaminen tulee tehdä EGR-kohderyhmästä tehdyn otoksen ja ICT-vertailuryhmän väliltä. Ammattikoodin

mukaisesti vertailuryhmää vastaava otos EGR-kohderyhmästä osoittaakin, että sukupuolijakauma EGR-kohderyhmässä on jokseenkin sama vertailuryhmään verrattuna, eikä eroavuutta tule pitää merkittävänä.

Taulukko 23. Sukupuolijakauma EGR-kohderyhmässä, EGR-kohderyhmän otoksessa ja ICT-vertailuryhmässä. (URA, tiedot saatu 30.4.2014.)

Sukupuoli	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Mies	2419	54,9	1035	77,4	442	78,4
Nainen	1990	45,1	303	22,6	122	21,6
Yhteensä	4409	100	1338	100	564	100

EGR-kohderyhmässä on eniten eli runsas viidennes 40–44-vuotiaita (seuraava taulukko). ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä suurimman ikäryhmän muodostavat 45–49-vuotiaat. Kun ICT-alan vertailuryhmää peilataan EGR-kohderyhmästä tehtyyn otokseen, ovat vertailuryhmän henkilöt myös heitä vanhempia EGR-otoksen henkilöiden painottuessa eniten ikäluokkiin 35–39-vuotiaat ja 40–44-vuotiaat. Vertailuryhmässä yli 50-vuotiaita on noin 42 prosenttia, kun EGR-kohderyhmän otoksessa yli 50-vuotiaiden osuus jää runsaaseen 23 prosenttiin. (Koko kohderyhmässä yli 50-vuotiaita on runsaat 25 prosenttia.)

Taulukko 24. Ikäjakauma EGR-kohderyhmässä, EGR-kohderyhmän otoksessa ja ICT-vertailuryhmässä (URA, tiedot saatu 30.4.2014.)

Ikäryhmät	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Alle 25-vuotiaat	19	0,4	4	0,3	3	0,5
25–29-vuotiaat	232	5,3	37	2,8	26	4,6
30–34-vuotiaat	546	12,4	165	12,3	46	8,2
35–39-vuotiaat	848	19,2	307	22,9	57	10,1
40–44-vuotiaat	932	21,1	297	22,2	81	14,4
45–49-vuotiaat	709	16,1	216	16,1	115	20,4
50–54-vuotiaat	493	11,2	156	11,7	112	19,9
55–59-vuotiaat	359	8,1	90	6,7	83	14,7
60-vuotiaat ja vanhemmat	271	6,1	66	4,9	41	7,3
Yhteensä	4409	100	1338	100	564	100

URA-aineiston perusteella EGR-kohderyhmään kuuluvat jakautuvat 53 kansalaisuuteen, joista suomalaisia on 93 prosenttia (seuraava taulukko). EGR-kohderyhmä on ammattiryhmiä vastaavan otoksen perusteella selvästi heterogeenisempi kansalaisuuksien suhteen kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmä, jossa suomalaisten osuus on 97 prosenttia. Otoksessa suomalaisia on alle 92 prosenttia.

Taulukko 25. EGR-kohderyhmän, EGR-kohderyhmän otoksen ja ICT-vertailuryhmän 10 yleisintä kansalaisuutta, henkilömäärä ja heidän osuutensa kaikista ao. ryhmän edustajista. (URA, tiedot saatu 30.4.2014.)

Kansalaisuus (maan nimi)	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Suomi	4099	93,0	1227	91,7	547	97,0
Viro	61	1,4	3	0,2	4	0,7
Venäjä	40	0,9	10	0,7	4	0,7
Intia	34	0,8	27	2,0		
Britannia	21	0,5	10	0,7	1	0,2
Kiina	21	0,5	8	0,6	1	0,2
Saksa	11	0,2	4	0,3		
Yhdysvallat (USA)	10	0,2	2	0,1		
Unkari	9	0,2	4	0,3		
Alankomaat	7	0,2	1	0,1	2	0,4
Yhteensä	4313	98	1296	97	559	99

EGR-kohderyhmässä on asiakkaita yhteensä 72 TE-toimiston toimipaikasta. Jaettaessa kohderyhmän henkilöt nykyisten alueellisten TE-toimistojen mukaisesti selvästi eniten heitä on Varsinais-Suomen TE-toimiston alueelta: 2026 henkilöä, jotka muodostavat koko EGR-kohderyhmästä 46 prosentin osuuden (seuraava taulukko). Johtuen EGR-projektien alueellisesta luonteesta kohderyhmän henkilöt ovat keskityneet Varsinais-Suomen lisäksi Uudenmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pirkanmaan TE-toimistojen alueille. Samanlaista rajautumista ei luonnollisestikaan ole ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä, mutta myös vertailuryhmässä suurimmat asiakasmäärät ovat em. TE-toimistojen piirissä.

Taulukko 26. EGR-kohderyhmän, EGR-kohderyhmän otoksen ja ICT-vertailuryhmän henkilöiden asiakkuus alueellisten TE-toimistojen mukaan, henkilömäärät TE-toimistoittain ja heidän osuutensa kaikista ao. ryhmän edustajista. (URA, tiedot saatu 30.4.2014, luokiteltu uudelleen nykyisen toimistojaon mukaisesti.)

Alueellinen TE-toimisto	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Uusimaa	1158	26,3	459	34,3	114	20,2
Varsinais-Suomi	2026	46,0	225	16,8	111	19,7
Pirkanmaa	440	10,0	254	19,0	50	8,9
Kaakkois-Suomi	3	0,1		0,0	15	2,7
Etelä-Savo	3	0,1	1	0,1	19	3,4
Pohjanmaa	6	0,1	2	0,1	33	5,8
Keski-Suomi	8	0,2	2	0,1	22	3,9
Pohjois-Savo	3	0,1	2	0,1	39	6,9
Pohjois-Karjala	6	0,1	1	0,1	13	2,3
Kainuu	3	0,1			21	3,7
Pohjois-Pohjanmaa	621	14,1	342	25,6	60	10,6
Lappi	11	0,2	3	0,2	19	3,4
Satakunta	13	0,3	4	0,3	10	1,8
Häme	43	1,0	16	1,2	24	4,3
Etelä-Pohjanmaa	2	0,0	2	0,1	14	2,5
Muu	63	1,4	25	1,9		
Yhteensä	4409	100	1338	100	564	100

EGR-kohderyhmän henkilöiden koulutustausta vaihtelee runsaasti. Heillä on yhteensä 515 eri koulutusnimikettä (6-nrokoodilla). Kymmenen yleisintä nimikettä kattaa kohderyhmän henkilöistä runsaan kolmasosan (seuraava taulukko). ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä kymmenen yleisintä tutkintonimikettä kattaa kuitenkin ao. ryhmästä vain 22 prosenttia, kun sitä ammattikoodien perusteella vastaava EGR-kohderyhmän otos kattaa kaksi kertaa suuremman osuuden omasta ryhmästään eli 44 prosenttia. Tämän perusteella heterogeenisuudesta huolimatta EGR-ryhmän henkilöiden koulutustausta ei ole niin monipuolinen kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä.

Taulukko 27. EGR-kohderyhmän, EGR-kohderyhmän otoksen ja ICT-vertailuryhmän henkilöiden koulutustausta, 10 yleisintä tutkintonimikettä, henkilömäärät ja heidän osuutensa kaikista ao. ryhmän edustajista. (URA, tiedot saatu 30.4.2014.)

Koulutus	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Ylioppilastutkinto	287	6,5	84	6,3	25	4,4
Muu tai tuntematon koulutus, ylempi korkeakouluaste	272	6,2	102	7,6	5	0,9
Peruskoulu	219	5,0	18	1,3	10	1,8
Insinööri, tietotekniikka	154	3,5	119	8,9	31	5,5
Muu tai tuntematon koulutus, alempi korkeakouluaste	135	3,1	58	4,3	4	0,7
Kansakoulu	121	2,7	8	0,6		
Dipl.ins., sähkötekniikka	113	2,6	43	3,2	7	1,2
Merkonomi (opisto), liiketalous ja markkinointi	99	2,2	15	1,1	10	1,8
Dipl.ins., tietotekniikka	91	2,1	70	5,2	8	1,4
Insinööri (AMK), tietotekniikka	87	2,0	77	5,8	23	4,1
Yhteensä	1578	36	594	44	123	22

EGR-kohderyhmässä on työkokemusta runsaasti, sillä noin 73 prosenttia henkilöistä on ollut työelämässä yli viisi vuotta (seuraava taulukko). Pienimmän ryhmän työkokemuksen mukaan muodostavat henkilöt, joiden työkokemus jää alle yhteen vuoteen. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä yli viiden vuoden työkokemus on henkilöistä hieman yli puolella, mutta kokonaisuudessaan verrattuna EGR-kohderyhmään vertailuryhmän työkokemus jää selvästi vähäisemmäksi. Lisäksi ammattikoodin mukaisesti vertailukelpoisessa EGR-kohderyhmän otoksessa henkilöiden pitkä työkokemus korostuu entisestään.

Taulukko 28. EGR-kohderyhmän, EGR-kohderyhmän otoksen ja ICT-vertailuryhmän henkilöt jaettuina ryhmiin työkokemuksen mukaan. (URA, tiedot saatu 30.4.2014.)

Työkokemus	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Ei lainkaan – 1 vuosi	433	9,8	85	6,4	120	21,3
1–5 vuotta	760	17,2	174	13,0	148	26,2
Yli 5 vuotta	3215	72,9	1079	80,6	296	52,5
Yhteensä	4408	100	1338	100	564	100

EGR-kohderyhmästä 42,3 prosentilla ei ole URA-merkintää voimassa olleesta työllisyystilanteesta poikkileikkaushetkellä 30.4.2014 (seuraava taulukko). Kuten aiemmin selvitysraportissa jo pääteltiin, henkilöt, joilla ei ole voimassa olevaa työllisyyskoodia, ovat noin 85–90 prosenttisesti työllistyneitä. Myös EGR-kohderyhmästä tehtyyn otokseen valituista henkilöistä huomattavalla osalla merkintä puuttuu. Sen sijaan ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmä sijoittuu kokonaisuudessaan käytössä olevien työllisyyskoodien alle. Koko EGR-kohderyhmästä työttömiä oli 29 prosenttia, eikä EGR-kohderyhmästä tehty otos muuta tuota prosenttia kuin desimaaleilla. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä työttömiä oli huhtikuun lopun poikkileikkaushetkellä reilusti yli puolet koko joukosta. Samassa joukossa toiseksi suurimman ryhmän muodostivat koulutuksessa olleet melkein viidenneksen osuudella. Työttömien ja koulutuksessa olevien ryhmät ovat kaikissa kolmessa vertailujoukossa suurimmat, mutta ryhmien osuuksissa on merkittäviä eroja.

Taulukko 29. EGR-kohderyhmän, EGR-kohderyhmän otoksen ja ICT-vertailuryhmän henkilöiden työllisyystilanne 30.4.2014. (URA.)

Voimassa oleva työllisyyskoodi 30.4.2014	Koko kohderyhmä		Otos kohderyhmästä ammattikoodin mukaan		Vertailuryhmä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Ei koodia	1878	42,6	618	46,2		
Sijoitettu	100	2,3	25	1,9	41	7,3
Työssä	325	7,4	77	5,8	47	8,3
Työtön	1280	29,0	376	28,1	300	53,2
Lomautettu	19	0,4	6	0,4	21	3,7
Lyhennetty työviikko	8	0,2	1	0,1	3	0,5
Työvoiman ulkopuolella	107	2,4	32	2,4	23	4,1
Työttömyyseläke					3	0,5
Työllistymistä edistävässä palvelussa	68	1,5	16	1,2	23	4,1
Koulutuksessa	624	14,2	187	14,0	103	18,3
Yhteensä	4409	100	1338	100	564	100

3.4.2 Johtopäätökset

- EGR-kohderyhmässä miehet muodostavat enemmistön. Verrattuna muihin ICT-alalta irtisanottuihin sukupuolijakaumassa ei kuitenkaan ole erityistä poikkeavuutta vaan ICT-alan ammatit näyttävät ylipäänsä olevan miesvoittoisia.
- EGR-hankkeiden kohderyhmään kuuluvat henkilöt ovat keskimäärin nuorempia kuin muut ICT-alalta irtisanotut. EGR-kohderyhmän suurimman ikäluokan muodostavat 1970-luvun alkupuoliskolla syntyneet. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä yli 50-vuotiaita on noin 42 prosenttia, kun sitä ammattiryhmiltään vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa yli 50-vuotiaiden osuus jää runsaaseen 23 prosenttiin.
- EGR-kohderyhmään kuuluu suhteellisesti enemmän ulkomaalaistaustaisia henkilöitä kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmään, jossa suomalaisten osuus on 97 prosenttia. Vertailuryhmää vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa suomalaisia on alle 92 prosenttia.
- Vaikka ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä onkin henkilöitä kaikkien TE-toimistojen alueilta, ovat suurimmat asiakasryhmät myös heidän kohdallaan samoilla alueilla EGR-kohderyhmäläisten kanssa. Suurimmat asiakasmäärät ovat runsasväkisillä alueilla Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.
- Ylioppilastutkinto, ylemmän korkeakouluasteen ”muu tai tuntematon koulutus” ja peruskoulu ovat EGR-kohderyhmässä yleisimmät koulutus-/tutkintotnimikkeet. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä yleisimmät koulutustaustat olivat tietotekniikan insinöörin tutkinto, ylioppilastutkinto ja kolmantena tietotekniikan insinöörin (AMK) tutkinto. Vertailuryhmää vastaavassa EGR-kohderyhmän otoksessa nousee yleisimpien koulutustaustojen joukkoon perusjoukossakin erottuva ylemmän korkeakouluasteen ”muu tai tuntematon koulutus”. Kymmenen yleisintä koulutusnimeä kattaa koko EGR-kohderyhmän henkilöistä runsaan kolmasosan, mutta heidän koulutustaustansa ei ole niin monipuolinen kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä.
- EGR-kohderyhmään kuuluvilla henkilöillä on pitkä työkokemus; heistä melkein kolme neljäsosaa on ollut työelämässä yli viisi vuotta. EGR-kohderyhmään verrattuna ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmän työkokemus on selvästi lyhyempi.
- EGR-kohderyhmän työllisyystilanne oli huhtikuun lopussa 2014 selvästi parempi kuin ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä. ICT-alalta irtisanottujen vertailuryhmässä työttömiä oli huhtikuun lopun poikkileikkaushetkellä reilusti yli puolet koko joukosta – ammattiryhmiltään vertailukelpoisessa EGR-kohderyhmän otoksessa heitä oli noin 28 prosenttia.

Lähteet

Euroopan Globalisaatiorahaston (EGR) hankkeiden kohderyhmään kuuluvista ICT-alalta vuosina 2012-2014 irtisanotuista/irtisanoutuneista saatu URA-aineisto.

EGR-hankkeisiin kuulumattomista ICT-alalta vuosina 2012-2014 irtisanotuista/ irtisanoutuneista saatu URA-aineisto.

HRM Partners Oy. Tutkimustulokset - Nokiasta lähteneiden uudelleensijoittuminen. Power Point -esitys.

Tilastokeskus. Toimialaluokitus TOL 2008.

Työ- ja elinkeinoministeriö. EGR-seurantaan liittyvä aineisto.

Työ- ja elinkeinoministeriö. Tarjouspyyntö selvityksestä ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden urapoluista.

Työministeriön ammattiluokitus.

Liite

Taustatietoja selvityksen kyselyn kohderyhmästä

Liitetaulukko 1. Alueellinen TE-toimisto, jossa asioit?? (n=1553.)

	%
Pirkanmaan	12,9
Pohjois-Pohjanmaan	18,7
Uudenmaan	29,4
Varsinais-Suomen	36,7
Muut alueet yhteensä	2,3

Liitetaulukko 2. Vastanneiden sukupuoli (n=1558.)

	%
Nainen	44
Mies	56

Liitetaulukko 3. Vastaajien keski-ikä (n=1551.)

Noin 45 vuotta

Liitetaulukko 4. Tämänhetkinen koulutustasosi (ylin tutkinto)? (n=1555.)

	%
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	5,1
2. asteen ammatillinen tutkinto	16,1
Ylioppilastutkinto	5,6
Opistotutkinto	17,0
Alempi amk-tutkinto	16,3
Ylempi amk-tutkinto	6,1
Alempi yliopisto-/korkeakoulututkinto	3,8
Ylempi yliopisto-/korkeakoulututkinto	29,5
Jokin muu tutkinto	0,6

Liitetaulukko 5. Työkokemus (n=1555.)

	%
Alle 1 vuosi	1,3
1–5 vuotta	3,9
6–10 vuotta	11,0
11–15 vuotta	18,6
16–20 vuotta	24,4
21 vuotta tai enemmän	40,8

Aluekohtaisia tietoja selvityksen kyselyn kohderyhmästä

Liitetaulukko 6. Olitko yhteydessä TE-toimistoon irtisanomisaikana (yt-neuvotteluiden aikana)? Jakauma alueittain (n=1538.)

%	Kyllä	En
Pirkanmaa	43 %	57 %
Pohjois-Pohjanmaa	57 %	43 %
Uusimaa	37 %	63 %
Varsinais-Suomi	55 %	45 %
Kaikki yht.	48 %	52 %

Liitetaulukko 7. Lähtöammatti kyselyyn vastanneiden joukossa: missä ammatissa työskentelit työsuhteen päättymishetkellä? Taulukossa esillä vastaajien eniten ilmoittamista yksittäisistä ammateista 12 yleisintä. Jakauma alueittain (n=1426).

	Koko aineisto	Pirkanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Uusimaa	Varsinais-Suomi
Tuotantotyöntekijä	15,2 %	0 %	0 %	0,2 %	14,7 %
Projektipäällikkö, tietotekniikka	10,4 %	2,2 %	3,2 %	3,5 %	1,5 %
Ohjelmistosuunnittelija	8,5 %	2,9 %	3,2 %	2,0 %	0,1 %
Toimistotyöntekijä	5,3 %	0,4 %	0,3 %	1,4 %	2,9 %
Tietoliikenneinsinööri	4,7 %	0,7 %	1,7 %	2,2 %	0,1 %
Tietotekniikkainsinööri	3,6 %	0,7 %	1,4 %	1,0 %	0,3 %
Tuotepäällikkö	3,4 %	0,9 %	0,5 %	1,3 %	0,5 %
Varastotyöntekijä	3,3 %	0,1 %	0 %	0 %	3,3 %
Atk-asiantuntija	3,3 %	0,4 %	0,6 %	1,5 %	0,7 %
Kokooja	2,6 %	0 %	0 %	0,2 %	2,3 %
Ostopäällikkö	2,4 %	0,7 %	0,6 %	0,5 %	0,6 %
Elektroniikkainsinööri	1,9 %	0 %	1,4 %	0,4 %	0,2 %

Prosenttiluvut kuvaavat tässä taulukossa sitä, millaisen osuuden yksittäinen ammattiluokka muodostaa koko aineistosta. Esim. Varsinais-Suomen ”tuotantotyöntekijä”-kohdan 14,7 prosenttia muodostaa kaikkien alueiden lähtöammateista tuon mainitun lukeman.

Liitetaulukko 8. Mille toimialalle olet työllistynyt? Jakauma alueittain (n=820.)

%	Samalle toimialalle, jolta irtisanominen tapahtui	Uudelle toimialalle
Pirkanmaa	54 %	46 %
Pohjois-Pohjanmaa	71 %	29 %
Uusimaa	46 %	54 %
Varsinais-Suomi	19 %	81 %
Koko aineisto keskimäärin	43 %	57 %

Liitetaulukko 9. Mihin ammattiin olet työllistynyt? Jakauma alueittain (n=777.)

	Samaan ammattiin, jolta irtisanominen tapahtui	Uuteen ammattiin
Pirkanmaa	58 %	42 %
Pohjois-Pohjanmaa	74 %	26 %
Uusimaa	61 %	39 %
Varsinais-Suomi	31 %	69 %
Koko aineisto keskimäärin	53 %	47 %

Liitetaulukko 10. Vastaako nykyinen työsi vaatimustasoltaan... KOULUTUS-TASOASI? Jakauma alueittain (n=786.)

%	Kyllä, kokonaan	Osittain	Ei lainkaan
Pirkanmaa	74 %	20 %	6 %
Pohjois-Pohjanmaa	73 %	21 %	5 %
Uusimaa	66 %	28 %	6 %
Varsinais-Suomi	47 %	32 %	21 %
Koko aineisto keskimäärin	62 %	27 %	11 %

Liitetaulukko 11. Vastaako nykyinen työsi vaatimustasoltaan... TYÖKOKE-MUSTASI? Jakauma alueittain (n=768.)

%	Kyllä, kokonaan	Osittain	Ei lainkaan
Pirkanmaa	59 %	36 %	5 %
Pohjois-Pohjanmaa	66 %	28 %	6 %
Uusimaa	61 %	34 %	5 %
Varsinais-Suomi	36 %	43 %	21 %
Koko aineisto keskimäärin	53 %	36 %	10 %

Liitetaulukko 12. Vastaako nykyinen työsi vaatimustasoltaan... OSAA-AMIS-TASI? Jakauma alueittain (n=769.)

%	Kyllä, kokonaan	Osittain	Ei lainkaan
Pirkanmaa	65 %	33 %	2 %
Pohjois-Pohjanmaa	66 %	31 %	3 %
Uusimaa	59 %	37 %	4 %
Varsinais-Suomi	43 %	47 %	10 %
Koko aineisto keskimäärin	56 %	39 %	5 %

Liitetaulukko 13. Millaiseen organisaatioon olet työllistynyt? Jakauma alueittain (n=803.)

%	Start-up	Pk-yritys	Suuri yritys	Valtio/kunta-ala	Järjestö, yhdistys, säätiö	Yliopisto, ammattikorkeakoulu	Jokin muu
Pirkanmaa	15 %	31 %	31 %	15 %	3 %	5 %	1 %
Pohjois-Pohjanmaa	27 %	29 %	37 %	4 %	1 %	1 %	1 %
Uusimaa	10 %	37 %	34 %	10 %	2 %	4 %	3 %
Varsinais-Suomi	3 %	36 %	42 %	14 %	3 %	1 %	1 %
Koko aineisto keskimäärin	12 %	34 %	38 %	11 %	2 %	2 %	1 %

Liitetaulukko 14. Nykyinen työni on.: Jakauma alueittain (n=744.)

%	Toistaiseksi voimassaolevalla työsopimuksella	Määräaikaisella työsopimuksella
Pirkanmaa	68 %	32 %
Pohjois-Pohjanmaa	74 %	26 %
Uusimaa	75 %	25 %
Varsinais-Suomi	58 %	42 %
Koko aineisto keskimäärin	68 %	32 %

Liitetaulukko 15. Osallistuitko irtisanomisen/irtisanoutumisen aikana tai sen jälkeen joihinkin muihin (muiden tahojen kuin TE-hallinnon järjestämiin) työllistymistä edistäviin palveluihin? (n=1441.)

%	Kyllä	En
Pirkanmaa	62 %	38 %
Pohjois-Pohjanmaa	41 %	59 %
Uusimaa	50 %	50 %
Varsinais-Suomi	33 %	67 %
Koko aineisto keskimäärin	43 %	57 %

Tekijät Författare Authors Tommi Ålander, Keimo Sillanpää, Susanna Nevalainen	Julkaisu-aika Publiceringstid Date Oktober 2014 Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Stöd för nya karriärer med hjälp av Europeiska globaliseringsfonden – Utredning om karriärvägarna för personer som sagts upp i IKT-branschen	
Tiivistelmä Referat Abstract <p>Syftet med Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EFG) är att ge stöd till uppsagda arbetstagare i regioner och sektorer som drabbats särskilt hårt av globaliseringen eller den globala finansiella och ekonomiska krisen. Fonden beviljar stöd för återintegrering i arbetslivet av arbetstagare som blivit arbetslösa till direkt följd av strukturförändringar. Finland har ansökt om stöd hos Europeiska globaliseringsfonden två gånger på grund av uppsägningar i IKT-branschen. Första gången söktes stöd för arbets- och näringsbyråernas service för personer som sagts upp från Nokia och andra gången för personer som sagts upp från Nokia och företag som haft anknytning till Nokia.</p> <p>Denna utredning syftade till att få information om karriärvägarna efter arbetslösheten för sådana uppsagda i IKT-branschen som hör till målgruppen för Europeiska globaliseringsfondens projekt och eventuella skillnader i karriärvägarna. Frågorna i utredningen omfattade dessutom en granskning av betydelsen av deltagande i arbets- och näringstjänster. En del av frågorna granskade också EFG-målgruppen i relation till andra som sagts upp i IKT-branschen. Utredningen genomfördes enligt multimetodsperspektivet. Utredningsmaterialet bestod av registermaterial samt material som forskarna själva samlat in. Huvudmaterialet för utredningen utgjordes av en enkät till EFG-målgruppen. Information som stöder detta material fick man av registermaterial som tagits fram via arbets- och näringsbyråns informationssystem för kundservice (URA). Dessa material tillsammans gav möjlighet till en täckande granskning av föremålet för utredningen.</p> <p>Av dem som anmält sig som arbetslösa i målgruppen för utredningen hade en knapp tredjedel fått sysselsättning direkt. Resten har efter arbetslöshetens början gått vidare genom olika tjänster, speciellt arbetskraftsutbildning, studier och träning. Studier och arbetskraftsutbildning har också tydligt förbättrat sysselsättningen. Efter cirka ett år från att personen sagts upp/sagt upp sig har arbetslösheten redan upphört för ungefär 2/3 av målgruppen för utredningen. När det gäller den nya sysselsättningen finns bl.a. yrkesgruppsspecifika skillnader. De som sagts upp/sagt upp sig från uppgifter som IT-ingenjör och programplanerare har bäst fått sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Svagast var sysselsättningen bland produktionsarbetare, när det gäller de yrkesgrupper som behandlades i utredningen.</p> <p>Personer i EFG-målgruppen som sagts upp/sagt upp sig i IKT-branschen byter i avsevärd grad bransch. Bara knappt hälften är fortfarande sysselsatta i samma bransch. Dessutom kan det sägas att en tämligen stor del har bytt till nytt yrke efter uppsägningen och arbetslösheten. Produktionsarbetarna har klart mest riktat sig till nya yrken.</p> <p>Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Avdelningen för sysselsättning och företagande/Antto Korhonen, tfn 050 396 0151</p>	
Asiasanat Nyckelord Key words Europeiska globaliseringsfonden (EFG), IKT-branschen, bli uppsagd/säga upp sig, karriärvägar, arbets- och näringstjänster	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554	Verkkajulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-227-879-1	ISBN 978-952-227-880-7
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 72	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
	Hinta Pris Price 18 €
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Edita Publishing Oy / Ab / Ltd

Tekijät Författare Authors Tommi Ålander, Keimo Sillanpää, Susanna Nevalainen	Julkaisu-aika Publiceringstid Date October 2014
	Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy
	Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Support for new careers from the European Globalisation Adjustment Fund – A query on the career paths of people let go from their jobs in the ICT field	
Tiivistelmä Referat Abstract The purpose of the European Globalisation Adjustment Fund (EGF) is to provide support for employees, who have been let go from their jobs in fields and industries that have suffered due to the economy's globalisation or the worldwide financing and economic crisis. The fund grants financing in order to support the reintegration of employees, who have become unemployed as a direct consequence of structural changes, into working life. Finland has applied for support from the European Globalisation Adjustment Fund twice due to the termination of employees from their jobs in the ICT field. The first time Finland applied for funding, it was to provide TE Office services for persons, who had been let go from their jobs at Nokia. The second time, funding provided TE services for workers who had been let go from their jobs at Nokia and companies connected to Nokia. The purpose of this query was to gather information on the career paths that individuals, who were part of the European Globalisation Adjustment Fund's target group, took after they had been let go from their jobs in the ICT field and how these paths differed from one another. Additionally, the query includes observations on the importance of participation in TE services. Part of the query compared the EGF target group to other persons terminated from their jobs in the ICT field. The query was carried out in accordance with the multi-method perspective. The query's material is comprised of registry materials and materials gathered by researchers. The primary material for the query comprises a survey that the EGF target group answered. Registry materials produced by the TE Office's customer service information system (URA) were used as supporting data for this material. These materials together provided a comprehensive overview of the query's subject area. Just under a third of the survey's target group, who had registered as unemployed, had found new employment. After becoming unemployed, the remaining group progressed via different services especially labour market training, studies and coaching. Studies and labour market training have clearly had a positive impact on finding new employment. About a year after the target group members had been let go or had resigned from their jobs, approximately two-thirds were no longer unemployed. There were substantial differences in re-employment of people in different occupational groups. IT engineers and software designers, who had been let go or had resigned from their jobs, had had the best results in finding new employment on the open labour market. The occupational group, who had had the least luck in finding new employment, were production workers. A significant share of EGF target group members, who had been let go or had resigned from their jobs changed field. Only just under half had found new employment in the same field. Additionally, it can be said that a large part of people had changed profession after being let go from the jobs and their period of unemployment. Production workers were the group that changed profession most often. Contact person within the Ministry of Employment and the Economy: Employment and entrepreneurship department/ Antto Korhonen, tel. +358 50 396 0151	
Asiasanat Nyckelord Key words European Globalisation Adjustment Fund (EGF), ICT field, job terminations/resignation, career paths, TE Services	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554	Verkkajulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-227-879-1	ISBN 978-952-227-880-7
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 72	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
	Hinta Pris Price € 18
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Edita Publishing Oy / Ab / Ltd

Tukea uusille urille Euroopan globalisaatorahaston avulla Selvitys ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden urapoluista

Euroopan globalisaatorahaston (EGR) tarkoituksena on tukea työttömiksi jääneitä työntekijöitä alueilla ja toimialoilla, jotka kärsivät talouden globaalistumisesta. Rahastosta myönnetään tukea rakenteellisten muutosten välittömänä seurauksena työttömiksi jääneiden työntekijöiden integroimiseksi takaisin työelämään. Suomi on hakenut kahdesti tukea Euroopan globalisaatorahastolta ICT-alan irtisanomisten johdosta.

Tässä raportissa tarkastellaan Euroopan globalisaatorahaston hankkeiden kohderyhmään kuuluvien ICT-alalta irtisanottujen henkilöiden työttömyyttä seuranneita urapolkuja ja niiden mahdollisia eroavuuksia. Työttömäksi ilmoittautuneista selvityksen kohderyhmäläisistä vajaa kolmasosa on työllistynyt suoraan. Loput ovat edenneet työttömyyden alkamisen jälkeen erilaisten palveluiden, erityisesti työvoimakoulutuksen, opiskelun ja valmennuksen kautta. Opiskelu ja työvoimakoulutus ovatkin parantaneet selvästi työllistymistä. Noin vuoden kuluttua irtisanomisesta/irtisanoutumisesta selvityksen kohderyhmästä noin 2/3 kohdalla työttömyys on jo päättynyt. Parhaiten avoimille työmarkkinoille ovat työllistyneet tietotekniikkainsinöörit ja ohjelmistosuunnittelijat tehtävistä irtisanotut/irtisanoutuneet. Heikointa työllistymisen on selvityksessä käsittelyssä olleista ammattiryhmistä tuotantotyöntekijöiden joukossa.

ICT-alalta irtisanotut/irtisanoutuneet EGR-kohderyhmäläiset vaihtavat merkittävässä määrin alaa. Vain vajaa puolet on työllistynyt edelleen samalle toimialalle. Lisäksi melko suuri osa on vaihtanut uuteen ammattiin irtisanomistilanteen ja työttömyyden jälkeen. Tuotantotyöntekijöiden joukosta on suuntauduttu selvästi eniten uusiin ammatteihin.

Tätä julkaisua myy:
Netmarket
Edita Publishing Oy
www.edita.fi/netmarket
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
Puhelin 020 450 05
Faksi 020 450 2380

Painettu
ISSN 1797-3554
ISBN 978-952-227-879-1

Verkkojulkaisu
ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-227-880-7

TYÖ- JA ELINKAINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY